

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

**PROJEKTU**

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW  
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

**GMINY BUDZÓW**

zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Budzowie o przystąpieniu  
do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania  
przestrzennego Gminy Budzów nr V/54/2019 z dnia 26 marca 2019 r.

OPRACOWANIE:

ARCHIMEDES - Paweł Duś, Bielsko - Biała

---

Zespół autorski:

mgr Alicja Borowicz

mgr inż. Anita Rożko

*Alicja Borowicz*  
*Anita Rożko*

czerwiec 2020 r.

Bielsko-Biała, dn 29.07.2020 r.

## OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 ppkt. f oraz art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ja, niżej podpisana Alicja Borowicz, ur. 23.11.1960 w Bielsku-Białej, oświadczam, że ukończyłam jednolite studia magisterskie na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi w zakresie geografii ekonomicznej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Tytuł magistra geografii uzyskałam w marcu 1985 r.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Alicja Borowicz

## SPIS TREŚCI:

1.	Wstęp.....	2
1.1	<i>Przedmiot opracowania.....</i>	2
1.2	<i>Podstawa formalno-prawna opracowania.....</i>	2
1.3	<i>Materiały wykorzystane.....</i>	3
2.	Cel, zakres oraz powiązania prognozy z innymi dokumentami.....	4
3.	Metodyka opracowania oraz przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu ....	5
4.	Ustalenia i cele Studium .....	6
5.	Opis środowiska terenu w oparciu o opracowanie ekofizjograficzne .....	16
5.1	<i>Położenie, powierzchnia i ukształtowanie terenu.....</i>	16
5.2	<i>Budowa geologiczna.....</i>	17
5.3	<i>Warunki hydrogeologiczne.....</i>	18
5.4	<i>Hydrografia.....</i>	19
5.5	<i>Warunki klimatyczne.....</i>	19
5.6	<i>Warunki przyrodnicze.....</i>	20
5.7	<i>Obszary i obiekty przyrodnicze podlegające ochronie.....</i>	22
5.8	<i>Obszary i obiekty kulturowe podlegające ochronie.....</i>	23
6.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska, jego odporności i zdolności do regeneracji.....	26
7.	Określenie i analiza celów ochrony środowiska przyrodniczego ustanowionych na szczeblu lokalnym istotnych dla projektu planu. ....	29
8.	Prognoza dalszych zmian w środowisku wynikająca z projektowanego przeznaczenia terenów .....	32
9.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji zmian wprowadzonych projektowanym dokumentem. ....	32
10.	Przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko i długoterminowe na środowisko będące efektem realizacji rozwiązań planu.....	34
11.	Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. ....	38
12.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. ....	38
13.	Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko. ....	43
14.	Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień Studium .....	43
15.	Wnioski końcowe .....	43
16.	Streszczenie .....	44

Załącznik graf. 1,2,3.

## **1. Wstęp**

### **1.1 Przedmiot opracowania**

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów opracowanego zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Budzowie o przystąpieniu do sporządzenia nr V/54/2019 z dnia 26 marca 2019 r.

### **1.2 Podstawa formalno-prawna opracowania**

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020, poz. 283 z późn. zm.).
- ponad to przepisy zawarte w:
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2020, poz. 293 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020, poz. 55).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2019, poz. 701 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 sierpnia 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2019, poz. 1186 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2020, poz. 310).
- Ustawa z dnia 4 grudnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. 2019, poz. 755).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2020, poz. 6).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2019, poz. 868 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. 2020, poz. 470).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017, poz. 1161 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz.U. 2018, poz. 1152).
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. 2018, poz. 1454 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015, poz. 774,1688).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2020, poz. 282).
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2020, poz. 802.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2012, poz. 1109, tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2016, poz. 1187).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. z 2016, poz. 85).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania ich poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Przepisy prawa międzynarodowego:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/EC z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny oddziaływania pewnych planów i programów na środowisko.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory, zmieniona Dyrektywą 97/62/EWG.
- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków z późniejszymi zmianami.
- Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń.
- Dyrektywa Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ocen i zarządzania hałasem w środowisku.
- Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r.
- Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, potocznie zwana Dyrektywą Powodziową.

### **1.3 Materiały wykorzystane**

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów - projekt do fazy uzgodnień, ARCHIMEDES – Paweł Duś, Bielsko-Biała, 2020 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów - Biuro Planowania Przestrzennego Sp. z o.o.- Bielsko-Biała, uchwalone uchwałą Rady Gminy w Budzowie nr XXXVIII/340/2014 z dnia 28 sierpnia 2014 r.
- Gmina Budzów - opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi: Baczyn, Bieńkówka, Jachówka, Palcza i Zachełmna – Biuro Planowania Przestrzennego - Bielsko-Biała, 2004 r.
- Gmina Budzów - opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Budzów – Biuro Planowania Przestrzennego Sp. z o.o.- Bielsko-Biała, 2013 r.
- Program ochrony środowiska dla gminy Budzów na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 – aktualizacja – Zakład Analiz Środowiskowych EKO - PRECYZJA, 2013 r.
- Program rozwoju powiatu suskiego na lata 2016 – 2020 r.
- Strategia Rozwoju Gminy Budzów 2008-2020 – INFOR Spółka Akcyjna, Centrum Edukacji EURODIRECT, Kraków, 2008 r.
- Materiały otrzymane od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnej Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie dotyczące terenów zalewowych.
- Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Skawy – MGPP S.A. dla RZGW Kraków, 2015 r.
- Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sucha Beskidzka na dzień 1 stycznia 2016 r.
- Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na okres 01.01.2015-31.12.2024 obręb ewidencyjny Bieńkówka, Gmina Budzów, Powiat Suski,
- Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na okres 01.01.2016-31.12.2025 obręb ewidencyjny Budzów, Gmina Budzów, Powiat Suski,
- Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na okres 01.01.2015-31.12.2024 obręb ewidencyjny Jachówka, Gmina Budzów, Powiat Suski,
- Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na okres 01.01.2014-31.12.2023 obręb ewidencyjny Zachełmna, Gmina Budzów, Powiat Suski,
- Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na okres 01.01.2014-31.12.2023 obręb ewidencyjny Baczyn, Gmina Budzów, Powiat Suski,

- Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na okres 01.01.2014-31.12.2023 obręb ewidencyjny Palcza, Gmina Budzów, Powiat Suski.
- Prognoza oddziaływania na środowisko uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności skarbu państwa powiatu suskiego, należących do osób fizycznych – KRAMEKO sp.z o.o. – 2015 r.
- Stan środowiska w województwie małopolskim- raporty WIOŚ.
- Podkład sytuacyjno-wysokościowy w skali 1:5000.
- Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, A. S. Kleczkowski (red.), 1988.

**O znaczeniu regionalnym:**

- Strategia rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020.
- Program Strategiczny Ochrona Środowiska na lata 2011 – 2020.
- Plan Zagospodarowania Województwa Małopolskiego – 2018 (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego nr XLVII/732/18/2018 z dnia 26 marca 2018 ogłoszony w DZ. U. Woj. Mał. z dnia 18 kwietnia 2018 r., poz. 3215)

## **2. Cel, zakres oraz powiązania prognozy z innymi dokumentami.**

Celem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów.

Prognoza jest dokumentem sporządzanym zgodnie z wymogami ustawy: O udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz odpowiednimi przepisami prawa Unii Europejskiej (Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz 2003/4/WE w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska).

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów ustalony został zgodnie z zakresem rzeczowym określonym w art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 52 wymienionej ustawy informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie (pismo OO.411.2.10.2019 MZi) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Suchej Beskidzkiej (pismo NNZ.9022.1.29.2019).

Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych skutków związanych z realizacją ustaleń Studium.

Realizacji ustaleń zawartych w Studium mogą towarzyszyć oddziaływania na takie komponenty środowiska jak: wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze, ukształtowanie terenu i gleba, klimat akustyczny oraz bioróżnorodność.

W związku z tym zakres przedmiotowego opracowania obejmuje:

- analizę zmian wprowadzonych w Studium, w tym rodzajów planowanej działalności i związanych z prowadzeniem jej uciążliwości środowiskowych,
- analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu,
- prognozę i ocenę skutków oddziaływania na środowisko ustaleń zawartych w Studium,
- sformułowanie wniosków.

Prognozę sporządzono w oparciu i powiązaniu z następującymi dokumentami:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów — projekt do fazy uzgodnień, ARCHIMEDES- Paweł Duś, Bielsko-Biała, 2020 r.
- Gmina Budzów - opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi: Baczyn, Bieńkówka, Jachówka, Palcza i Zachełmna – Biuro Planowania Przestrzennego - Bielsko-Biała, 2004 r.
- Gmina Budzów - opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Budzów – Biuro Planowania Przestrzennego Sp. z o.o.- Bielsko-Biała, 2013 r.

### **3. Metodyka opracowania oraz przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu**

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod: opisowych analizy prawdopodobnych rodzajów skutków oddziaływania na środowisko, analogii środowiskowych, analiz kartograficznych, analiz jakościowych charakteryzujących istniejący stan zasobów środowiska z uwzględnieniem przewidywanych znaczących oddziaływań oraz obszarów prawnie chronionych. W oparciu o dostępne opracowania i materiały scharakteryzowano elementy środowiska z uwzględnieniem mechanizmów jego funkcjonowania i możliwości wystąpienia negatywnych skutków realizacji postanowień planu. Dokonano oceny stanu istniejącego elementów środowiska. Przeanalizowano zgromadzone materiały dotyczące stanu środowiska. Założono porównanie wpływu ustaleń projektu do istniejącego stanu prawnego i rzeczywistego. Ocenę wykonano dla przedstawionego jednego wariantu planu.

Dane wykorzystane w niniejszym opracowaniu pochodzą z licznych i zróżnicowanych źródeł. Są zawarte w projekcie planu, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Skorzystano z charakterystyki i oceny stanu środowiska zawartych w opracowaniu ekofizjograficznym, prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z projektem dokumentu. Korzystano również z opracowań i raportów przygotowywanych m.in. przez Urząd Statystyczny, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, a także materiałów z literatury specjalistycznej.

Wysoki stopień uogólnienia zapisów projektu, określenie rodzaju przeznaczenia terenu i wyznaczenie kierunków działania, ogranicza prowadzenie analizy ilościowej i precyzyjnego oddziaływania na środowisko. Realizacji ustaleń zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego mogą towarzyszyć oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska: wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze, ukształtowanie terenu i glebę, klimat akustyczny, bioróżnorodność.

Analizę skutków zrealizowanych postanowień planu można prowadzić w oparciu o monitoring: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych. Uzyskane wartości umożliwią: określenie stopnia dotrzymania standardów jakości środowiska, wyznaczenie obszarów występowania przekroczeń, określenie przyczyn tych zmian.

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie regulują metod i zasad analizy postanowień Studium. Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring. Stan poszczególnych elementów środowiska kontrolowany będzie w ramach działania systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska wprowadziła Państwowy Monitoring Środowiska - będący jednolitym system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska, realizowanym zgodnie z wieloletnimi programami państwowego monitoringu środowiska. Programy opracowane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska są zatwierdzane przez Ministra Środowiska. Monitoring przyrodniczy obejmujący obserwację siedlisk i gatunków flory i fauny, prowadzony jest w obszarach Natura 2000, a odpowiedzialny za niego jest również Główny Inspektor Ochrony Środowiska na mocy Ustawy O Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20 lipca 1991 r (Dz. U. 2020, poz. 995).

Wyniki prowadzonego monitoringu udostępniane są w publikowanych rocznych „Raportach o stanie środowiska”. Inne źródła danych to: Wojewódzka Baza Danych, dane Głównego Urzędu Statystycznego, dane pochodzące z administracji państwowej. Monitoring spełniania wymogów ochrony środowiska określonych w projektowanym dokumencie powinien być realizowany również przez służby gminne w zakresie kontroli: realizacji ustalonych zasad odprowadzenia ścieków, realizacji ustalonych zasad zagospodarowania odpadów, zachowania odsetka powierzchni zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W celu sporządzenia prawidłowej oceny zachodzących zmian w środowisku największe znaczenie ma prowadzenie monitoringu: jakości wód powierzchniowych i podziemnych, stanu powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu w obrębie stref mieszkaniowych, obserwacje stanu flory i fauny. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2020, poz. 293 z późn. zm.) zobowiązuje do wykonywania przez organ wykonawczy gminy, wójta gminy, oceny aktualności studium i planów zagospodarowania przestrzennego co najmniej raz w czasie kadencji. Ocena ta umożliwi przeprowadzenie, w oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości poszczególnych elementów środowiska, równoległe analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz oceny skutków realizacji postanowień Studium.

#### 4. Ustalenia i cele Studium

Projektem Studium objęty jest obszar gminy Budzów w granicach administracyjnych, określony zgodnie z załącznikiem graficznym do uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Studium.

Celem wprowadzanej zmiany jest określenie polityki przestrzennej Gminy, uporządkowanie struktury przestrzennej poprzez: racjonalne kształtowanie sieci dróg, regulację układów własnościowych oraz określenie zasad zagospodarowania przestrzennego zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Wprowadzenia zmian i korekt lub aktualizacji w dotychczas obowiązującym Studium wymagały dziedziny dotyczące: usług, przemysłu, zabudowy mieszkaniowej mające decydujący wpływ na rozwój Gminy.

Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania umożliwi późniejszą aktualizację miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw tworzących gminę Budzów. Analizowany projekt Studium respektuje i kontynuuje ustalenia przyjęte w poprzednich edycjach Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Budzów oraz w obowiązujących na terenie gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Studium dopuszcza korekty granic poszczególnych stref, wynikające ze stanu istniejącego zagospodarowania oraz uwarunkowań terenowych, przyrodniczych, geologicznych i własnościowych.

W projekcie Studium określono misję rozwojową Gminy oraz cele strategiczne rozwoju.

Misją gminy Budzów jest:

**„stworzenie warunków zrównoważonego rozwoju rolnictwa, turystyki, agroturystyki i małej przedsiębiorczości, jako firm rodzinnych w oparciu o istniejący potencjał społeczny jej mieszkańców, z poszanowaniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystaniem szans związanych z pozyskiwaniem środków pozabudżetowych, głównie unijnych”.**

Wprowadzane zmiany w dokumencie Studium mają umożliwić realizację zadań zgodną z wyznaczonymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Budzów **celami strategicznymi rozwoju gminy**, którymi są:

- I. Poprawa ładu przestrzennego, estetyki struktur przestrzennych i krajobrazu.
  - Zachowanie właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego.



- Ograniczanie rozproszenia budownictwa poprzez lokalizację nowej zabudowy w obszarze zwartej struktury funkcjonalno – przestrzennej.
- Poprawa walorów estetycznych istniejących przestrzeni publicznych.
- Ochrona krajobrazu.
- Ochrona dziedzictwa kulturowego.
- Dbłość o zachowanie czystości środowiska naturalnego

II. Zrównoważony i bezpieczny rozwój.

- Ochrona akustyczna terenów mieszkaniowych.
- Ograniczanie rozproszenia budownictwa.
- Ograniczanie mieszania funkcji.
- Ograniczenie budownictwa w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Ograniczenie budownictwa na terenach osuwisk aktywnych, okresowo aktywnych i nieaktywnych.
- Lokalizacja nowych terenów aktywności gospodarczej.
- Rozwój infrastruktury turystycznej i agroturystycznej oraz stworzenie oferty rekreacyjnej.
- Rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz turystyki weekendowej.
- Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa.

III. Poprawa jakości życia mieszkańców.

- Ochrona akustyczna terenów mieszkaniowych.
- Realizacja nowych terenów sportowo – rekreacyjnych.
- Rozbudowa infrastruktury technicznej.
- Rozbudowa infrastruktury drogowej.
- Budowa ciągów pieszo-rowerowych.
- Modernizacja ciągów pieszo-jezdnych.
- Poprawa komunikacji pieszych.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy determinują następujące czynniki:

- przyjęte cele strategiczne;
- przesądzenia planistyczne, tj. funkcje wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz zapisane w nich wskaźniki i parametry;
- wyniki przeprowadzonych bilansów terenów określających zapotrzebowanie na nową zabudowę z uwzględnieniem analiz demograficznych, społecznych i ekonomicznych;
- stan istniejącej zabudowy, w tym funkcje obiektów i terenów;
- wnioski złożone przez mieszkańców i inwestorów;
- wnioski złożone przez instytucje i organy uprawnione do opiniowania i uzgadniania studium.

W celu umożliwienia realizacji powyższych założeń w projekcie Studium wyznaczono kierunki rozwoju dla następujących stref użytkowania, tj.:

W ramach strefy zabudowy mieszkaniowej wyróżniono:

- **M** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej
- **MU** – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- **ML** – tereny zabudowy mieszkaniowo-letniskowej

W ramach strefy zabudowy usługowej wyróżniono:

- **UP** – tereny usług publicznych
- **U** – tereny usług
- **UK** – tereny usług kultu religijnego

W ramach strefy sportowo-rekreacyjnej i turystycznej wyróżniono:

- **US** – tereny sportu i rekreacji
- **UT** – tereny usług turystyki i wypoczynku
- **L** – tereny zabudowy rekreacyjnej indywidualnej

W ramach strefy aktywności gospodarczej wyróżniono:

- **PU** – tereny obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, składów i magazynów
- **PE** – tereny powierzchniowej eksploatacji surowców skalnych

W ramach strefy systemów infrastruktury technicznej wyróżniono:

- **W** – tereny obiektów i urządzeń zaopatrzenia w wodę
- **K** – tereny obiektów oczyszczania ścieków i usług komunalnych
- **T** – tereny obiektów i urządzenia telekomunikacji

W ramach strefy zieleni i wód powierzchniowych wyróżniono:

- **ZL** – tereny lasów
- **ZLz** – tereny przeznaczona do zalesienia
- **ZW** – tereny wód powierzchniowych, zadrzewień i zieleni nadrzecznej
- **ZP** – tereny zieleni urządzonej
- **ZC** – tereny cmentarzy

W ramach strefy rolniczej wyróżniono:

- **R** – tereny rolnicze
- **R1** – tereny rolnicze z dopuszczeniem dolesień

Potrzebę i zasadność wprowadzenia zmian stwierdzono również na podstawie analizy wniosków złożonych do Studium po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia projektu. Łącznie do Studium złożono 341 wniosków (w wyznaczonym terminie złożono 309 wnioski, a po - napłynęło jeszcze 33 wniosków). Zdecydowana większość wniosków dotyczyła zmiany przeznaczenia podstawowego terenu, tj.: wprowadzenia funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 77% ogółu. Pozostałe wnioski dotyczyły możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowo – letniskowej, rekreacyjnej, mieszkaniowo – usługowej, produkcyjno - usługowej, usług publicznych oraz działalności rolniczej i eksploatacji surowców skalnych.

Analiza wniosków wykazała potrzebę kontynuacji zabudowy mieszkaniowej w celu zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności w sposób ograniczający jej dalsze rozpraszanie oraz potrzebę wyznaczenia terenów umożliwiających rozwój usług związanych także z turystyką, rekreacją i przedsiębiorczością.

W projekcie Studium przeprowadzono analizę ruchu budowlanego. Wykazała ona, że na terenie gminy Budzów istnieje nadwyżka terenów możliwych do zainwestowania. Fakt ten przyczynił się do ograniczenia wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych. Wyznaczając nowe tereny skoncentrowano uwagę na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej oraz uwzględniono obszary przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną. Poza tymi obszarami nie powinno wyznaczać nowych terenów pod lokalizację zabudowy. W przypadku terenów przeznaczonych pod zabudowę letniskową ich rezerwa nie zaspokaja potrzeb mieszkańców gminy. W związku z tym tereny zabudowy letniskowej zostały wyznaczone poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną.

Poniższa tabela zawiera zestawienie powierzchni oraz rodzajów przeznaczenia podstawowego terenów objętych zmianą.

BILANS TERENÓW PODLEGAJĄCYCH ZMIANIE PRZEZNACZENIA.

L.P.	PRZEZNACZENIE TERENU W OBOWIĄZUJĄCYM SUIKZP		PRZEZNACZENIE TERENU W PROJEKCIE SUIKZP	
	SYMBOL	POWIERZCHNIA [m <sup>2</sup> ]	SYMBOL	POWIERZCHNIA [m <sup>2</sup> ]
Tereny, na których wprowadza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową				
1.	R	1215	M	1215
2.	R	2448	M	2448
3.	R	1947	M	1947
4.	ZW	1827	M	1827
5.	ZL	352	M	1776
6.	ZLz	1424		
7.	ZL	3807	M	3807
8.	ZL	367	M	367
9.	ZL	184	M	184
10.	R	1392	M	1392
11.	ZL	2859	M	2859
12.	ZL	437	M	437
13.	R	1023	M	11558
14.	ZLz	6951		
15.	R	1485		
16.	ZL	2099		
17.	ZLz	411	M	411
18.	R	2020	M	2020
19.	R	762	M	762
20.	R	502	M	502
21.	ZL	563	M	563
22.	ZL	689	M	689
23.	R	1449	M	1449
24.	ZL	574	M	574
25.	R	1644	M	1644
26.	R	2970	M	2970
27.	R	2540	M	2540
28.	R	24068	M	24068
29.	ZL	2194	M	2194
30.	R	4529	M	4529
31.	R	1122	M	1122
32.	R	2277	M	2277
33.	R	1267	M	1267
34.	ZW	237	M	237
35.	R	3472	M	3472
36.	R	4082	M	4082
37.	R	7416	M	7416
38.	R	4746	M	4746
39.	R	1007	M	1007
40.	R	1222	M	1222
41.	R	3532	M	3532
42.	R	1428	M	1428

43.	R	281	M	281
44.	R	2803	M	2803
45.	R	2158	M	2158
46.	ZW	842	M	842
47.	R	454	M	454
48.	R	429	M	429
49.	R	615	M	615
50.	R	387	M	387
51.	R	486	M	486
52.	R	3190	M	3190
53.	R	2604	M	2604
54.	R	6035	M	6035
55.	R	2058	M	2058
56.	R	7445	M	7445
57.	R	894	M	894
58.	R	1947	M	1947
59.	R	3852	M	3852
60.	ZL	436	M	436
61.	R	3414	M	4132
62.	ZL	718		
63.	ZL	1303	M	1824
64.	ZW	521		
65.	ZW	2042	M	2900
66.	ZLz	445		
67.	ZLz	413		
68.	ZW	1886	M	5897
69.	ZLz	933		
70.	ZL	3078		
71.	R	851	M	851
72.	R	252	M	252
73.	ZW	1551	M	1551
74.	ZW	1689	M	1689
75.	ZL	605	M	605
76.	ZW	415	M	415
77.	ZW	308	M	308
78.	ZL	5753	M	5753
79.	ZLz	2483	M	2483
80.	R	6708	M	21127
81.	UT	14419		
82.	R	2232	M	2232
83.	R	1527	M	1527
84.	R	4624	M	4624
85.	R	3094	M	3094
86.	R	3726	M	3726
87.	R	7050	M	7050
88.	R	677	M	677
89.	R	5666	M	5666

90.	R	1383	M	1383
91.	ZLz	1266	M	1266
92.	ZLz	1149	M	1149
93.	ZLz	1234	M	1234
94.	ZLz	1528	M	1528
95.	ZLz	3789	M	3789
96.	ZL	1539	M	10298
97.	R	8759		
98.	ZL	1052	M	2165
99.	R	1113		
100.	ZLz	1870	M	20554
101.	R	16315		
102.	ZLz	2369		
103.	R	5842	M	5842
104.	R	1036	M	1036
105.	R	675	M	675
106.	R	5772	M	5772
107.	R	313	M	313
108.	R	5002	M	5002
109.	ZL	1551	M	1551
110.	R	1076	M	1076
111.	R	1301	M	1301
112.	ZL	511	M	511
113.	ZL	468	M	468
114.	R	2848	M	2848
115.	R	1567	M	1567
116.	R	1969	M	1969
117.	R	18903	M	22716
118.	ZW	2423		
119.	ZL	619		
120.	ZL	771		
121.	ZL	995	M	995
122.	ZL	409	M	409
123.	R	2762	M	2762
124.	R	2202	M	2202
125.	R	1470	M	1470
126.	ZL	2296	M	2296
127.	ZW	553	M	553
128.	R	5109	M	9502
129.	ZL	574		
130.	ZL	1051		
131.	ZL	2768		
132.	R	2834	M	2834
133.	ZL	488	M	488
134.	ZLz	2581	M	2581
135.	R	2621	M	2621
136.	R	446	M	446

137.	R	2193	M	2193
138.	R	1732	M	1732
139.	R	422	M	422
140.	R	1132	M	1132
141.	R	2137	M	2137
142.	R	1053	M	1053
143.	R	3816	M	3816
144.	R	444	M	444
145.	R	339	M	339
146.	R	601	M	601
147.	R	1043	M	1043
148.	R	703	M	703
149.	R	2067	M	2067
150.	R	593	M	593
151.	R	410	M	410
152.	R	4023	M	4023
153.	R	1136	M	1136
154.	R	3636	M	3636
155.	R	725	M	725
156.	ZLz	2007	M	2007
157.	R	531	M	531
158.	R	263	M	263
159.	ZL	1772	M	1772
160.	ZLZ	309	M	309
161.	R	1797	M	1797
162.	R	4434	M	4434
163.	R	1797	M	1797
164.	ZL	880	M	880
165.	R	1090	M	61998
166.	R	19876		
167.	R	28519		
168.	ZL	6836		
169.	ZLz	5677		
170.	R	4453	M	4453
171.	R	26796	M	26796
172.	R	4562	M	4562
173.	R	4330	M	4330
174.	R	4330	M	4330
175.	R	18917	M	18917
176.	ZL	896	M	5497
177.	R	4601		
178.	R	6078	M	6078
179.	R	4489	M	4489
180.	R	4493	M	4493
181.	R	9149	M	9149
182.	ZL	819	M	2914
183.	ZE	2095		

184.	ZE	1388	M	1388
185.	R	7404	M	7404
186.	R	571	M	571
187.	R	1597	M	1597
188.	R	564	M	564
189.	R	1129	M	1129
190.	R	745	M	745
191.	R	7315	M	7315
192.	R	1780	M	1780
193.	R	1469	M	1469
194.	R	1153	M	1153
195.	ZL	313	M	10130
196.	R	9817		
197.	ZL	787	M	1421
198.	R	634		
199.	ZL	246	M	13655
200.	R	13409		
201.	R	2685	M	2685
202.	R	649	M	649
203.	R	5567	M	5567
204.	R	1245	M	1245
205.	R	2162	M	2162
206.	R	823	M	823
<b>SUMA</b>			<b>M</b>	<b>610464</b>
Tereny, na których wprowadza się zabudowę mieszkaniowo - usługową				
1.	UT	1186	MU	1186
2.	RLU	33824	MU	33824
3.	MM	8306	MU	15926
4.	ZL	3668		
5.	R	3952		
6.	ZW	1514	MU	1514
7.	ZW	98	MU	98
8.	MM	1423	MU	1423
9.	MM	1689	MU	3825
10.	ZW	2136		
11.	ZW	2303	MU	2303
12.	G	1872	MU	1872
13.	MM	1299	MU	1299
14.	RLU	1631	MU	1631
15.	UP	1272	MU	1272
16.	MM	4020	MU	4543
17.	ZW	523		
18.	MM	2138	MU	2138
19.	MM	830	MU	830
20.	R	1182	MU	1182
<b>SUMA</b>			<b>MU</b>	<b>74866</b>
Tereny, na których wprowadza się zabudowę mieszkaniową letniskową				

1.	R	1770	ML	1770
Tereny, na których wprowadza się zabudowę usług publicznych				
1.	US	750	UP	750
2.	U	944	UP	944
<b>SUMA</b>			<b>UP</b>	<b>1694</b>
Tereny, na których wprowadza się zabudowę usługową				
1.	MM	1616	U	2800
2.	ZW	1184		
3.	US	4004	U	4837
4.	MU	833		
5.	MM	1336	U	1512
6.	ZL	176		
7.	MM	588	U	588
<b>SUMA</b>			<b>U</b>	<b>9737</b>
Tereny, na których wprowadza się zabudowę obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, składów i magazynów				
1.	ZW	8880	PU	25434
2.	ZL	8891		
3.	ZL	5489		
4.	MM	2174		
5.	ZL	626	PU	3992
6.	ZW	1728		
7.	MU	1638		
8.	MU	1784	PU	7171
9.	ZW	3731		
10.	U	1656		
11.	MM	6311	PU	11294
12.	MU	4983		
13.	ZW	376	PU	376
14.	ZW	2448	PU	2448
<b>SUMA</b>			<b>PU</b>	<b>50715</b>
Tereny, na których wprowadza się powierzchniową eksploatację surowców skalnych				
1.	R	1610	PE	1610
2.	R	453	PE	453
3.	R	5359	PE	7982
4.	ZLz	2623		
5.	ZLz	2622	PE	2622
<b>SUMA</b>			<b>PE</b>	<b>12667</b>
Tereny zabudowy rekreacyjnej indywidualnej				
1.	ZL	620	L	12423
2.	R	11803		
3.	ZL	534	L	4644
4.	ZLz	2000		
5.	R	2110		
6.	ZLz	5153	L	5153
7.	R	23523	L	23523
<b>SUMA</b>		45743		<b>45743</b>



Powierzchnię terenów, na których umożliwiono zainwestowanie wg rodzajów przeznaczenia zawiera poniższa tabela. Lokalizację terenów uwidoczniono na załączniku graficznym nr 2.

Aktualne przeznaczenie - strefa	Powierzchnia w ha
<b>M</b> – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	61,05
<b>MU</b> – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	7,49
<b>ML</b> – tereny zabudowy mieszkaniowo-letniskowej	0,18
<b>L</b> - tereny zabudowy rekreacyjnej indywidualnej	4,57
<b>UP</b> – tereny publicznych	0,17
<b>U</b> – tereny zabudowy usługowej	0,97
<b>PU</b> – tereny obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, składów i magazynów	5,07
<b>PE</b> – tereny powierzchniowej eksploatacji surowców skalnych	1,27
<b>Suma</b>	<b>80,77</b>

Łącznie zmianami przeznaczenia objęto około **80,8 ha** powierzchni stanowiącej **1,1% powierzchni gminy**.

Nie wszystkie zmiany przeznaczenia związane są z planowanym wykorzystaniem terenów pozostających w użytkowaniu przyrodniczym.

Część wynika ze zmiany rodzaju planowanej zabudowy, tj.:

- 1) teren RLU (teren obsługi gospodarki leśnej), G (teren zaopatrzenia w gaz), UT (tereny usług turystyki i wypoczynku), UP (teren usług publicznych) oraz tereny MM (zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej) zostają włączone do terenów MU (tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej),
- 2) UT (tereny usług turystyki i wypoczynku) przeznaczono na M (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej),
- 3) zrezygnowano z wyznaczonego terenu rekreacji i sportów narciarskich (USn) i grunty pozostawiono w użytkowaniu rolnym (R),
- 4) teren UP wskazano w miejscu terenów US i U (usług),
- 5) tereny U (usług) wprowadzono w miejsce MM (tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej), MU (tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej), US (tereny usług sportu i rekreacji),
- 6) część terenów PU zlokalizowano w miejscu terenów MM (zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej), MU (zabudowy mieszkaniowo-usługowej), U (zabudowy usługowej).

Zgodnie z projektem 28,4 ha z wyznaczonych terenów pod zainwestowanie w trakcie realizacji planu będzie wymagało przeprowadzenia wyłączenia z użytkowania leśnego a 44,6 ha gruntów rolnych klasy III przeznaczenia na cele użytkowania nierolniczego. Wartości te nie wynikają bezpośrednio z wyznaczenia nowych terenów do zainwestowania w analizowanym projekcie Studium. W obliczeniach uwzględniono tereny wskazane w poprzedniej edycji Studium, dla których nie była przeprowadzona procedura wyłączenia terenów z użytkowania rolnego lub leśnego.

W wyniku wyznaczenia nowych terenów zabudowy nastąpi ubytek terenów:

- rolnych (o 49 ha),
- leśnych o 7,1 ha),
- przeznaczonych do zalesienia (o 4,9 ha),
- wód powierzchniowych, zadrzewień i zieleni nadrzecznej (o 3,85 ha).

Przeznaczenie w projekcie Studium	Przeznaczenie w obowiązującym Studium – powierzchnia w ha			
	R (tereny rolne)	ZL (las i zadrzewienia)	ZLz (do zalesienia)	ZW (tereny wód powierzchniowych, zadrzewień i zieleni nadrzecznej)
<b>M</b> - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	47,54	5,27	3,67	1,40
<b>MU</b> – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0,52	0,37	-	0,65
<b>ML</b> – tereny zabudowy mieszkaniowo-letniskowej	0,18	-	-	-
<b>U</b> – tereny zabudowy usługowej	-	0,02	-	0,12
<b>PU</b> – tereny obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, składów i magazynów	-	1,45	-	1,68
<b>PE</b> – tereny powierzchniowej eksploatacji surowców skalnych	0,74	-	1,25	-
<b>Suma</b>	<b>48,98</b>	<b>7,11</b>	<b>4,92</b>	<b>3,85</b>

W projekcie Studium nie wyznaczono zwartych obszarów nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej o powierzchni 4 ha, które to inwestycje są zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko.

Nowe tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej wprowadzono w większości w Budzowie (siedzibie gminy). Uzupełniają je niewielkie obszary nowej zabudowy mieszkaniowo – usługowej wyznaczonej w Palczy, Bieńkówce, Baczynie i Zachełmnej. Projektowane obszary zabudowy usługowej wyznaczane są w granicach zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Tereny strefy aktywności gospodarczej wyznaczone zostały również w granicach zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Dla całego obszaru objętego Projektem Studium wprowadzono:

**zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.**

Zasady dopuszczenia przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zostaną ustalone na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

## 5. Opis środowiska terenu w oparciu o opracowanie ekofizjograficzne

### 5.1 Położenie, powierzchnia i ukształtowanie terenu.

Gmina Budzów jest gminą wiejską. Tworzy ją 6 sołectw: Budzów, Bieńkówka, Baczyn, Jachówka, Palcza, Zachełmna. Administracyjnie gmina położona jest w województwie małopolskim, w północno – wschodniej części powiatu suskiego.

Powierzchnia gminy to 7 356 ha, liczba mieszkańców 8946 (2018, BDL GUS), średnia gęstość zaludnienia 122 os/km<sup>2</sup> (średnia dla powiatu 123 os/km<sup>2</sup>).

Zgodnie z podziałem na jednostki fizyczno-geograficzne Polski wprowadzonym przez J. Kondrackiego omawiana część gminy Maków Podhalański położona jest w:

- prowincji – Karpaty wraz z Podkarpaciem,
- podprowincji - Zewnętrzne Karpaty Zachodnie,
- makroregionie - Beskidy Zachodnie,
- mezoregionie - Beskid Makowski.

Gmina Budzów graniczy z następującymi gminami: Lanckorona, Maków podhalański, Pcim, Sułkowice, Stryszów, Tokarnia i Zembrzyce.

Przez teren sołectwa przebiega droga wojewódzka nr 956 relacji Biertowice - Sułkowice – Zembrzyce.

Gmina rozlokowana jest na wzniesieniach Beskidu Makowskiego zbudowanych z łupków i piaskowców płaszczowiny magurskiej. Wzniesienia mają głównie przebieg równoleżnikowy. Rozcinają je liczne dolinki potoków będące dopływami Paleczki, której jest głównym ciekim odwadniającym gminę. Rzeźba terenu jest bardzo urozmaicona o cechach fluwialno – denudacyjnych. Erozja i denudacja były podstawowymi czynnikami wpływającymi na zmiany i obecny kształt rzeźby. Na jej ostateczny kształt wpłynęła działalność wód płynących oraz procesy stokowe zachodzące po okresie fałdowań mioceńskich. Głównymi formami rzeźby są doliny cieków oraz wzniesienia międzydolinne. Grzbiety głównych pasm górskich są płaskie, stoki wzniesień rozczłonkowane, nachylenie stoków jest nierównomierne w części podgórskiej wynosi 10-15%, w górskiej 15-25%, lokalnie przekracza nawet 25% i 35%. Strome stoki rozcinają głęboko wcięte młode dolinki V-kształtne o dużych spadkach. Wierzchowiny wzniesień wysokością przekraczają 600-700 m n.p.m. Linie szczytów przecina granica administracyjna gminy. Na północy dominantę stanowi wzniesienie Chełm (602m n.p.m.), od strony wschodniej - Babica 727 m n.p.m.), od południa - Koskowa Góra (829,7 m n.p.m.) i Zarębska Góra (793 m n.p.m.) Najniższe położone jest ujście rzeki Paleczki - na wysokości 323 m n.p.m. Charakterystyczne dla gminy są duże deniwelacje terenu. Cechy rzeźby oraz budowy geologicznej, występowanie grubej pokrywy zwietrzelinowej sprzyjają uaktywnianiu się ruchów masowych, polegających na przemieszczaniu się przypowierzchniowych warstw skalnych pod wpływem siły ciężkości oraz nasiąknięcia wodą deszczową.

## **5.2 Budowa geologiczna**

Obszar gminy położony jest na terenie jednostki geologicznej Karpat Zewnętrznych (fliszowych). Podstawę stanowią kredowe oraz paleogenowe i neogenowe utwory fliszu karpackiego. Na nich zalegają czwartorzędowe gliny zwietrzelinowe, osady aluwialne i koluwalne.

Utwory fliszowe występują w postaci trzech serii osadów wykształconych w postaci płaszczowin: podśląskiej, śląskiej i magurskiej. Teren gminy przecina linia Milówka – Żywiec – Dąbrówka – Myślenice oddzielająca jednostkę śląską od magurskiej. Budujące serię magurską osady łupków i piaskowców trzeciorzędowych (paleogen) należą do glaukonitowej odmiany facjalnej w ramach, której tworzą kilka warstw o odmiennym charakterze geologicznym. Kolejne występujące po sobie osady to: łupki pstre, piaskowce gołyńskie, ciężkowickie oraz łupki, margle i piaskowce warstw podmagurskich, magurskich i nadmagurskich. Utwory jednostki magurskiej tworzą duże struktury fałdowe ze zjawiskiem inwersji morfologicznej. Formami charakterystycznymi dla płaszczowiny magurskiej są szerokie i płytkie synkliny oraz wąskie antykliny.

Jednostkę śląską budują warstwy krośnieńskie. Składają się one z naprzemianległych warstw piaskowców muskowitzowych oraz łupków marglistych.

Na stokach wzgórz i zboczach dolin zalegają utwory zboczowe powstałe na skutek przemieszczania się materiału skalnego po stokach.

Utwory fliszu karpackiego pokrywają najmłodsze osady czwartorzędowe o różnej miąższości, występujące jako aluwia, głównie w dolinach cieków (głównie Paleczki i Jachówki) oraz jako gliny zwietrzelinowe na zboczach. Są to: deluwialne iły, gliny, piaski i rumosze skalne, głównie z okresu holocenu (pokrywy koluwiów osuwiskowych). Występują one na całym obszarze gminy, głównie u podnóża stoków górskich. Żwir i gliny teras rzecznych pochodzą z plejstocenu i sięgają 15 – 35 m nad poziom rzeki. Dno doliny wyścielają osady holoceńskie. Zbudowane są z nich żwirowe i gliniaste terasy rzeczne.

Budowa geologiczna, występujące utwory fliszowe na terenie gminy, skutkują podatnością terenu na występowanie ruchów osuwiskowych. W obszarze objętym projektem Studium **lokalizację i zasięg osuwisk aktywnych stale oraz osuwisk aktywnych okresowo, osuwisk nieaktywnych, terenów zagrożonych ruchami masowymi określono zgodnie z Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gminy Budzów zrealizowaną w skali 1:10 000, opracowaną przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2010 roku.**

Osuwiska aktywne zlokalizowane są głównie w sołectwie Budzów. Ogółem wszystkie tereny osuwiskowe i zagrożone ruchami masowymi stanowią 6,7% powierzchni gminy (lokalizacja zał. graf. nr 3). Obszary osuwiskowe powinny być wykluczone z możliwości zainwestowania.

Na terenie gminy Budzów w sołectwie Palcza występują 4 udokumentowane złoża piaskowców użytkowanych jako kamienie drogowe i budowlane:

1. złożo „Palcza” (powierzchnia ok. 1,738 ha, średnia grubość nakładu złoża wynosi 2 m natomiast średnia miąższość złoża - 8 m). Użytkownikiem złoża jest Firma Budowlano-Remontowa „Jędrus” Andrzej Kuś i to ona prowadzi nad nim nadzór. Zgodnie z wydaną przez Starostę Suskiego koncesją na wydobycie piaskowca wyznaczono obszar i teren górniczy składający się z dwóch pól wydobywczych o łącznej powierzchni 1,7 ha.
2. złożo „Palcza II” (powierzchnia ok. 1,055 ha, grubość nakładu złoża waha się między 1,2 m a 3 m, miąższość między 0,3 a 8 m). Użytkownikiem złoża i nadzorca jest Firma „Bud Serwis” Dobosz Janusz. Firma posiada koncesję wydaną przez Starostę Suskiego na wydobycie piaskowca, w której określono granice terenu i obszaru górniczego składającego się z dwóch pól wydobywczych o łącznej powierzchni 0,83 ha.
3. złożo „Palcza III” (powierzchnię ok. 2,842 ha, średnia grubość nakładu złoża wynosi 2,6 m, średnia miąższość 24,3 m). Nadzór górniczy nad złożem sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy w Krakowie.
4. złożo „Harbutowice” - zlokalizowane jest częściowo w sołectwie Palcza a częściowo w sołectwie Harbutowice w gminie Sukowice (powierzchnia ok. 27,1 ha, średnia grubość nakładu złoża wynosi 2,6 m, średnia miąższość - 79 m). Nadzór górniczy nad złożem sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy w Krakowie.

Zasięg złóż uwidocznił na zał. graf. nr 3.

Dla złóż „Palcza” oraz „Palcza II” wyznaczono obszary i teren górniczy. Ich zasięg o przebiegu zgodnym ze wskazanym w wydanych koncesjach na ich eksploatację przedstawiono w załącznikach graf. nr 2 i 3.

### **5.3 Warunki hydrogeologiczne**

Obszar gminy hydrogeologicznie położony jest w obrębie regionu karpackiego, podregionu zewnątrz karpackiego zbudowanego z utworów fliszowych. Budująca obszar płaszczowina magurska jest jednostką tektoniczną silnie zaburzoną, rozbitą na bloki i bryły ponasuwane na siebie. Utwory te mają małą zdolność retencyjną. Lepszą zdolność do gromadzenia wody posiadają jedynie warstwy zbudowane z piaskowców.

Wody podziemne na terenie gminy Budzów (J. Malinowski – Hydrogeologia, 1991) występują w dwóch poziomach wodonośnych: fliszowym (paleogen) i czwartorzędowym.

Wody w utworach fliszowych występują głównie w obrębie piaskowców ciężkowickich. Zwierciadło wody tego poziomu występuje na głębokości od kilku do kilkudziesięciu metrów.

Zwierciadło wody w utworach czwartorzędowych, aluwiach występuje na głębokości maksymalnie kilku metrów pod powierzchnią terenu. Poziom zwierciadła wody jest ściśle uzależniony od wielkości opadów i izolacji od powierzchni terenu przez utwory spoiście. Izolacja poziomów wodonośnych jest mała, stąd łatwość zanieczyszczenia wód.

Występują tu liczne źródła stokowe o zróżnicowanej, głównie niewielkiej wydajności. Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację z powierzchni oraz dopływ z podłoża.

Gmina położona jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliżej położonym GZWP usytuowanym w kierunku zachodnim od terenu Gminy jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 444 „Dolina Rzeki Skawa”. Jest to zbiornik czwartorzędowy, porowy, średniej głębokości ujęć – 8 m, szacunkowych zasobach dyspozycyjnych – 16,5 tys. m<sup>3</sup>/d, o klasie jakości wody – dobrej i średniej.

Na terenie Gminy wydano 7 pozwoleń wodnoprawnych w formie decyzji Starosty Suskiego lub Dyrektora Zarządu Zlewni w Żywcu PGW WP na pobór wody z otworów trzeciorzędowych na potrzeby:

1. Przedszkola Samorządowego w Bieńkówce,

2. Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Baczynie,
3. Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Palczy,
4. Szkoły Podstawowej w Bieńkówce,
5. wodociągu lokalnego w miejscowości Budzów,
6. wodociągu lokalnego w Zachełmnej,
7. technologicznej projektowanej oczyszczalni ścieków w Budzowie oraz na cele socjalno – bytowe pracowników.

#### **5.4 Hydrografia**

Gmina Budzów hydrograficznie położona jest w zlewni II rzędu rzeki Skawy, będącej prawobrzeżnym dopływem rzeki Wisły. Około 95% terenu gminy odwadnia rzeka Paleczka wraz z dopływami: Jachówką, Droszczyńką, Zachełmką, Glinnikiem i Krzywym Potokiem. Niewielkie tereny odwadniane są przez ciek (Harbutówka, Trzebuńka, Cedron, Stryszawka) należące do zlewni Raby i Skawinki. Paleczka źródła ma w miejscowości Palcza na wysokość około 525m n.p.m., uchodzi do Skawy na wysokości 306m n.p.m. Spływa w kierunku południowo – zachodnim z Palczy przez Baczyn, Budzów i Zembrzyce. Dolina Paleczki oddziela pasmo Koskowej Góry od pasma Chełmu. Rzeka płynie meandrując w szerokiej (200-450 m), płaskodennej dolinie. Cieki odwadniające Gminę zasilane są z opadów, topnienia pokrywy śnieżnej oraz drenażu wód podziemnych. Wezbrania wód obserwowane są dwukrotnie: wiosną z topniejących śniegów i latem – wezbrania opadowe.

Gmina Budzów nie została dotąd ujęta w opracowywanych mapach zagrożenia powodziowego oraz mapach ryzyka powodziowego. Granice strefy zagrożenia powodziowego w niniejszym studium wrysowane zostały na podstawie danych otrzymanych od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie. W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią uwidoczniionych na rysunku projektu Studium należy odstąpić od planowania nowej zabudowy (zał. graf. nr 3).

#### **5.5 Warunki klimatyczne**

Gmina Budzów wg regionalizacji klimatycznej E. Romera znajduje się w Krainie Pogórza Wielicko-Przemyskiego o typie klimatu górskiego i podgórskiego. Na kształtowanie pogody mają wpływ głównie masy wilgotnego powietrza polarno-morskiego oddziaływujące przez 60% dni w roku oraz masy suchego powietrza polarno-kontynentalnego oddziaływujące przez 25% dni w roku. Warunki klimatyczne charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem parametrów, zależnym od wyniesienia nad poziom morza, ekspozycji i ukształtowania terenu.

Według regionalizacji M. Hessa klimat obszaru gminy zaliczany jest do klimatów piętra umiarkowanie ciepłego oraz dolnej partii piętra umiarkowanie chłodnego.

Parametry charakteryzujące warunki klimatyczne gminy:

- |                                      |   |
|--------------------------------------|---|
| • średnia temperatura roku           | 6-8°C   |
| • średnia roczna suma opadów         | 800 – 1000 mm   |
| • przeważające kierunki wiatrów      | południowo-zachodnie (ok. 32%),<br>zachodnie (ok.12%) |
| • długość zalegania pokrywy śnieżnej | 70 -110 dni   |
| • liczba dni bez przymrozków         | 145- 170 dni  |

Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, najchłodniejszym luty. Na rozkład temperatur wpływ ma wysokość terenu nad poziomem morza (temperatura spada ze wzrostem wysokości). Często obserwowane jest występowanie inwersji temperatur. Najbardziej deszczowymi miesiącami są: czerwiec, lipiec, sierpień, najniższe opady występują w styczniu, lutym, marcu. Ilość opadów wzrasta z wysokością n.p.m.

Teren znajduje się w zasięgu oddziaływania wiatru halnego, który pojawia się jesienią oraz zimą. Równoległy układ pasm górskich z licznymi dolinami rzecznyymi znacznie zmniejszają kierunek i prędkość wiatru. Warunki anemologiczne uzależnione są od ogólnej cyrkulacji atmosferycznej modyfikowanej przez wiatry halne i rzeźbę terenu.

W terenie objętym projektem planu wyróżnić można obszary zarówno o niekorzystnych warunkach jak i korzystnych mezoklimatycznych.

Niekorzystne warunki występują w obszarach:

- północnych stoków (szczególnie w przypadku wklęsłych form terenu) cechujące się niskim nasłonecznieniem, długimi okresami występowania przymrozków, niższą średnią temperaturą roczną,
- den dolin, dla których charakterystyczne są duże wahania temperatury i wilgotności, występowanie inwersji termicznych oraz zastoisk zimnego powietrza, utrudnione warunki przewietrzania.

Korzystne warunki występują w obszarach wierzchowin oraz stoków o nachyleniu wschodnim i zachodnim o niewielkich spadkach.

Najkorzystniejsze warunki wynikające z wyższego poziomu usłonecznienia, a tym samym wyższych średnich temperatur występują na stokach południowych.

Wg mapy klimatyczno-bonitacyjnej (Atlas Woj. Bielskiego) tereny bardzo korzystnego mezoklimatu występują na stokach i grzbietach wyniesionych na wysokość 40-200 m ponad dna dolin.

### **5.6 Warunki przyrodnicze**

Teren gminy według regionalizacji geobotanicznej Szafera należy do:

- prowincji Karpackiej,
- działu Zachodniokarpackiego,
- krainy Karpat Zachodnich,
- podkrainy Zachodniobeskidzkiej,
- okręgu Beskid Żywiecki,
- podokręgu Makowskiego.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych (Trampler 1990) obszar objęty projektem planu należy do: Krainy Karpackiej, dzielnicy Beskidu Makowskiego.

Struktura przyrodnicza jest silnie powiązana przestrzennie ze środowiskiem przyrodniczym całego obszaru Karpat. Głównymi jej elementami w gminie zapewniającymi powiązania z środowiskiem przyrodniczym Karpat są: duże kompleksy leśne porastające główne pasma górskie Beskidu Makowskiego i Pogórza Wielickiego, cieki wodne wraz z ich obudową biologiczną, czyli łąkami, zadrzewieniami i zakrzewieniami, tereny otwarte łączące kompleksy leśne z dolinami rzecznyymi.

Użytki rolne stanowią 52% powierzchni Gminy. Lesistość Gminy wynosi 40 %, powierzchnia lasów 2932 ha w tym publiczne 792 ha (2017r.). Lasy państwowe stanowią ok 28% ogólnej powierzchni lasów terenu gminy i są lasami ochronnymi. Pozostają w zarządzie Nadleśnictwa Sucha Beskidzka. 72% powierzchni leśnej stanowią lasy niepaństwowe, będące własnością prywatną. Lasy te nie pełnią funkcji lasów ochronnych.

Charakterystyczne zespoły roślinności występujące na terenie gminy to zespoły:

1. Leśne (naturalne zbiorowiska leśne buczyny karpackiej regla dolnego i pogórza, występujące gatunki towarzyszące to: świerki, sosny i jodły).
2. Łąkowe (występują głównie wśród lasów lub na spłaszczeniach terenu, na zakwaszonych glebach, w obniżeniach terenu, gdzie obszar jest podmokły o bogatszym składzie gatunkowym, wykorzystywane są głównie jako pastwiska lub kośne łąki górskie).
3. Łęgowe leśno-łąkowe (występują na siedlisku olsu wierzbowo-topolowego, dominującym gatunkiem jest olsza czarna, towarzyszącą roślinnością są: zarośla łozowe, roślinność wodna i szuwarowa, wilgotne łąki i pastwiska).
4. Zbiorowiska synantropijne upraw polowych (wytworzone w warunkach kształtowanych przez człowieka, pełne pokrycie roślinnością występuje okresowo).
5. Zbiorowiska ruderalne (występują głównie w strefach zabudowy, część powierzchni terenu pozbawiona jest roślinności, występują gatunki obcego pochodzenia).

Tereny leśne Gminy zaliczane są do następujących typów siedliskowych:

- Las górski (LG) i las mieszany górki (LMG) (występują głównie mieszane iglasto-liściaste drzewostany wprowadzone sztucznie, o składzie gatunkowym: świerk, buk, jodła z uzupełnieniem modrzewia, klonu, jawora).
- Las wyżowe: mieszany (LMwyż) i świeży (LŚwyż) (zlokalizowane w niższych partiach Beskidu Makowskiego na bardziej żyznych glebach brunatnych, występują tu głównie: świerk, modrzew, jodła, sosna).
- Lasy łąkowe i zadrzewienia dolinne (występujące drzewa to: olsza czarna, wierzba, świerk oraz krzewy z domieszką wierzby i jesionu).

Tereny pełniące funkcję przyrodniczą stanowią równocześnie ostoję zwierząt dziko żyjących. Fauna omawianego obszaru jest w dużej mierze typowa dla całego obszaru Pogórza Karpackiego i Beskidów. Gmina nie posiada inwentaryzacji przyrodniczej.

W granicach gminy Budzów spotkać można rośliny i zwierzęta objęte prawną ochroną.

Rośliny chronione to: parzydło leśne, podrzeń żebrowiec, dziewięsił bezłodygowy, buławnik mieczolistny, skrzyp olbrzymi, bluszcz pospolity, listera jajowata, widłak jałowcowaty, podkolan biały.

Częściową ochroną objęte są: kopytnik pospolity, centuria pospolita, kruszyna pospolita, przytulia wonna, paprotka zwyczajna, pierwiosnek wyniosły, kalina koralowa.

Przedstawiciele gatunków fauny chronionej to: minóg strumieniowy, strzebla potokowa, śliza, lipienia, pstrąg, świnka, ropucha, salamandra plamista, jaszczurka zwinka, zaskroniec, bocian czarny, derkacz, dzięcioł czarny, krogulec, sowa uszata, jeż, wydra.

W Prognozie oddziaływania na środowisko uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności skarbu państwa powiatu suskiego, należących do osób fizycznych – (KRAMEKO sp.z o.o. – 2015r) wskazano stanowisko wydry na terenie sołectwa Budzów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk na terenie gminy Budzów występują trzy typy siedlisk:

- nadpotokowa olszyna górską,
- dolnoreglowy las świerkowo-bukowy z domieszką jodły,
- źródlika.

Istniejące lokalne korytarze ekologiczne na terenie gminy to przede wszystkim ciek wodne z ich obudową biologiczną oraz tereny otwarte łączące poszczególne tereny leśne. Poszczególne gatunki zwierząt przemieszczają się najczęściej wielokrotnie wzdłuż tych samych szlaków, które dobrze znają i które zapewniają im bezpieczeństwo.

Beskid Makowski jest częścią jednego z głównych korytarzy migracyjnych zwierząt na terenie Polski – Korytarza Południowego (KPd) (W. Jędrzejewski), który stanowi ogniwo w łączności ekologicznej Europy i rozciąga się od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki, Ciężkowicko-Rożnowski i Wiśnicko-Lipnicki, następnie przechodzi przez Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Śląski, Pogórze Śląskie, lasami w pobliżu zbiornika Goczałkowickiego, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie, aż do Lasów Rudzkich. Korytarze główne wraz z korytarzami uzupełniającymi łączą leżące w danym regionie kraju cenne obszary siedliskowe.

Korytarz Karpacki Pogórzy w granicach województwa małopolskiego obejmuje pasma górskie od Beskidu Małego i Beskidu Makowskiego na zachodzie aż po pogórze środkowo-beskidzkie na wschodzie. Stanowi łączność pomiędzy obszarami węzłowymi: Babiogórsko-Orawskim i Gorczańskim. Korytarz oddzielony jest od Karpackiego Korytarza Granicznego obniżeniem Rowu Podtatrzańskiego i górskimi kotlinami, w których rozwinęło się osadnictwo.

Ponad to na terenie gminy Budzów znajdują się elementy sieci ekologicznej ECUNET-PL. Są nimi: korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym -70k związany z Pogorzem Zachodniobeskidzkim i Beskidem Makowskim oraz „biocentra” w obrębie wymienionego korytarza, które stanowią obszary wysokiej aktywności przyrodniczej pasma: Chełmu, Babicy i Koskowej Góry.

Zasięg korytarzy ekologicznych regionalnych i lokalnych oraz obszary chronione uwidocznił w załączniku graficznym do prognozy nr 1. **Regionalne korytarze ekologiczne** wskazane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie rozciągają się wzdłuż wschodnich, południowych i zachodnich granic gminy, tj. od terenów lasów państwowych w Palczy, przez grzbiety i stoki Babicy i Koskowej Góry do doliny Paleczki łączącej się doliną Skawy. W kierunku południowym i wschodnim od granic gminy rozciągają się obszary chronionego krajobrazu.

### Gleby

Rodzaj i jakość gleb na terenie gminy uzależnione są ściśle od budowy geologicznej, morfologii terenu, warunków gruntowo-wodnych. Produkcyjność gleb określa przynależność użytków rolnych do poszczególnych klas bonitacyjnych.

Na terenie gminy Budzów nie występują gleby I i II klasy bonitacyjnej. Niewielki udział w całkowitej powierzchni gminy mają gleby III klasy bonitacyjnej (ok. 54 ha). Największe skupisko tych gleb jest w miejscowości Budzów. Część gleb III klasy znajduje się w istniejących terenach budowlanych.

W gminie dominują gleby mało urodzajne zaliczane do klas V i VI (razem stanowią ok. 80% gleb gminy). Na wierzchołkach i stokach dolin występują gleby słabe o niskich klasach bonitacyjnych i niewielkim stopniu odporności na degradację -zwłaszcza erozję. Gleby dobre III i IV klasy bonitacyjnej stanowią niewielki odsetek ogólnej powierzchni użytków rolnych. Większość użytków rolnych w gminie należy do klas bonitacyjnych IV i V. Efektem tego jest przewaga na terenie gminy kompleksów owsianych. Gleby niższych klas bonitacyjnych położone na stokach o dużym nachyleniu często są odłogowane.

W obszarze objętym projektem Studium występują następujące typy gleb:

- bielicowe i pseudobielicowe (wytworzone z glin zwiertelinowych, średnich, pylastych); występują głównie w wyższych partiach wzniesień i na stokach o dużych spadkach terenu, należą do V, VI i VIz klasy bonitacyjnej,
- brunatne kwaśne i właściwe (wytworzone z pyłów i glin średnich pylastych), należą do III, IV, i V klasy bonitacyjnej, występują głównie w niższych partiach stoków oraz w dolinie Paleczki,
- mady górskie początkowego stadium rozwoju, występują w korytach rzek na utworach aluwialnych, są nieprzydatne w rolnictwie,
- gleby brunatne, gliniaste, średnie i lekkie (wytworzone na utworach aluwialnych); występują na wyższych terasach w dolinie Paleczki oraz w górnych odcinakach jej dopływów, są to głównie gleby III klasy bonitacyjnej.

### **5.7 Obszary i obiekty przyrodnicze podlegające ochronie**

Do zasobów przyrodniczych gminy Budzów podlegających ochronie należą:

- powierzchnie lasów objęte ochroną przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne na mocy Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych z późniejszymi zmianami, w tym lasy państwowe w zarządzie Nadleśnictwa Sucha pełniące funkcje lasów ochronnych glebo- i wodochronnych (na mocy zarządzenia Nr 149 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 września 1996 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa),
- użytki rolne położone na glebach klas III w kompleksach o powierzchni powyżej 0,5 ha objęte ochroną przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne na mocy Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- wody powierzchniowe i podziemne, w tym trzeciorzędowy użytkowy poziom wód podziemnych ujmowany na potrzeby zaopatrzenia w wodę wraz z wodami powierzchniowymi i podziemnymi chronionymi na podstawie Ustawy Prawo Wodne,
- pomnik przyrody - lipa drobnolistna rosnąca w sołectwie Baczyn (wys.- 25m, wiek-ok. 200 lat) – ustanowiona pomnikiem przyrody decyzją Prezesa Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z 1968 r.),



- udokumentowane złoża surowców skalnych – piaskowców, tj.: złoża Palcza, Palcza II, Palcza III, część złoża Harbutowice zlokalizowana na terenie gminy,
- tereny położone w otulinie rezerwatu „Las Gościbia” (granice uwidoczniono w zał. graf. nr 1 i 3).

Formy ochrony przyrody ustanowione w terenach sąsiadujących z gminą Budzów, z którymi mogą występować powiązania przyrodnicze to:

- **Południowomałopolski obszar chronionego Krajobrazu** sięgający wschodniej i południowej granicy gminy (obejmuje Beskid Makowski, Beskid Niski, Beskid Orawsko-Podhalański, Beskid Sądecki, Beskid Wyspowy, Działy Orawskie, Gorce, Kotlinę Orawsko-Podhalańską, Kotlinę Rabczańską, Kotlinę Sądecką, Pasma Babiogórskie, Pieniny, Pogórze Ciężkowickie, Pogórze Jasielskie, Pogórze Rożnowskie, Pogórze Spisko - Gubałowskie, Rów Podtatrzański). Funkcja ochronna obszaru wynika z wybitnej wartości obiektów przyrodniczych, dla których OChK jest bezpośrednią otuliną lub dodatkową strefą ochronną (przejściową), a ponadto większą część tego terenu stanowi obszar węzłów i korytarzy ekologicznych sieci ECONET-PL.
- **Park Krajobrazowy Beskidu Małego** o powierzchni około 25,77 tys. ha (rozciągający się w kierunku północno – wschodnim od granic gminy),
- **rezerwat przyrody „Las Gościbia”** obejmujący teren leśny o powierzchni 282,46 ha położony w Harbutowicach, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 4/2001 Wojewody Małopolskiego z dnia 4 stycznia 2001r., w celu zachowania ze względów przyrodniczych, naukowych i krajobrazowych naturalnego zróżnicowania ekosystemów leśnych w obszarze źródłiskowym potoku górskiego. Dla rezerwatu ustanowiono na mocy Zarz. Reg. Dyr. Ochr. Środ. w Krakowie z dn. 11.10.2019 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. 2019, poz. 7325) plan ochrony, w którym wyznaczono granicę otuliny, której fragmenty położone są w obszarze gminy Budzów.  
Zgodnie z ustaleniami planu ochrony:  
§ 6. *Ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gmin: Sułkowice, Budzów, Pćim i Myślenice oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych dla rezerwatu:*  
1) w granicach otuliny rezerwatu nie należy zmieniać sposobów zagospodarowania terenów ustalonych w obowiązujących dokumentach planistycznych według stanu na dzień 1 lipca 2018 r.;  
2) *zachować w obszarze gminy korytarze ekologiczne łączące rezerwat przyrody z ostojami przyrodniczymi Beskidu Makowskiego, Beskidu Wyspowego i Pogórza Wiśnickiego.*
- **odsłonięcie geologiczne we wsi Harbutowice**, obiekt przyrody nieożywionej, uznany za stanowisko dokumentacyjne (nr rejestru 30/1) na mocy Rozporządzenia Nr 32 Wojewody Krakowskiego z dnia 16 listopada 1998 r.,
- **obszary Natura 2000** wyznaczone rozporządzeniami Ministra Środowiska, tj.:
  - Specjalny obszar ochrony siedlisk PLB – 120011 Babia Góra (pow. 4916 ha),
  - Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB – 120006 Pasma Policy (pow. 1190 ha),
  - Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH - 120012 Na Policy (pow. około 423 ha),
  - Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH - 240023 Beskid Mały (pow. około 7186 ha),
- **rezerwat przyrody na Policy** im. prof. Zenona Klemensiewicza położony na stokach Pasma Policy (utworzony zarządzeniem MLiPD nr 72 z dnia 23.06.1972 roku w celu zachowania w stanie naturalnym górnoreglowego drzewostanu świerkowego, o powierzchni całkowitej 58,7 ha).

### **5.8 Obszary i obiekty kulturowe podlegające ochronie**

Na terenie gminy znajduje się jeden obiekt wpisany do Rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego. Jest to kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy (nr rej. A-435/86 z dnia 19.08.1986 r. (B) [A-678/M]) zbudowany w latach 1793 – 1796, murowany z kamienia, o cechach barokowo - klasycystycznych, zlokalizowany w sołectwie Bieńkówka.

Ponadto w gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest 51 zabytków nieruchomych. Są to głównie kapliczki, krzyże, figury, nagrobki, kaplice, kościoły, dom parafialny, budynki mieszkalne drewniano-murowane.

W gminnej ewidencji zabytków wpisane są następujące obiekty zabytkowe objęte ochroną:

SOŁECTWO	RODZAJ OBIEKTU
Budzów:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) kościół parafialny p.w. MB Pocieszenia, z 1914 r., dz. 67/5 (parcela 7728), stan dobry,</li> <li>2) kaplica murowana p.w. NMP, w ogrodzeniu kościoła, dz. 67/5 (parcela 7728), stan dobry,</li> <li>3) kaplica murowana „Trzeciego upadku”, z XIX w., dz. 4315/9 – przysiółek „Fujówka”, stan dobry,</li> <li>4) figura kamienna kolumna z latarnią, z 1770 r., dz. 6972/2 – przy drodze do „Partykówki”, wymaga pilnych prac konserwatorskich,</li> <li>5) figura kamienna NMP Niepokalanie Poczętej z 1890 r., k. nr 266, dz. 68/1 k. kościoła, stan dobry,</li> <li>6) obelisk kamienny poległych za ojczyznę 1914-20, dz. 67/15, k. kościoła, stan dobry,</li> <li>7) kapliczka murowana z figurą NMP, poł. XX w., k. nr 16, dz. 391 „Paskówka”, stan dobry,</li> <li>8) figura kamienna MB, z pocz. XX w., dz. 615/23 – Grudówka”, stan dobry,</li> <li>9) kapliczka z figurą Chrystusa Króla, z 2 poł. XX w., k. nr 9, dz.781/2 – przy plebani, stan dobry,</li> <li>10) krzyż żeliwny z wizerunkiem Ukrzyżowanego, z 1902 r., k nr. 381, dz. 6764/7 – „Rojkówka”, stan dobry,</li> <li>11) krzyż drewniany z wizerunkiem Ukrzyżowanego, z XX w., k. nr 160, dz. 3554/3 – po drodze do „Adamówki”, stan dobry,</li> <li>12) krzyż drewniany z wizerunkiem Ukrzyżowanego, z XX w., dz. 1846 – „Zajacówka”, stan dobry,</li> <li>13) nagrobek kamienny ks. Franciszka Niemczewskiego zm. 1893 r., dz. 67/2 – cmentarz parafialny, stan dobry,</li> <li>14) nagrobek kamienny ks. Bartłomieja Wądrzyka zm. 1899 r., dz. 67/2 – cmentarz parafialny, wymaga odnowienia,</li> <li>15) nagrobek kamienny Feliksy z Zielińskich – Felkel zm. 1884 r., dz. 67/2 – cmentarz parafialny, wymaga odnowienia,</li> <li>16) nagrobek kamienny Anny Kiepurowej zm. 1903 r., dz. 67/2 – cmentarz parafialny, wymaga odnowienia,</li> <li>17) dom mieszkalny, murowany, z 1907 r., nr 266, dz. 69/5 (parcela 755/1), k. kościoła, stan dobry,</li> <li>18) dom mieszkalny, drewniano – murowany, z ok. 1925 r., nr 373, parcela 7374 „Krupkówka”, stan średni,</li> <li>19) dom mieszkalny, drewniano – murowany, z ok. 1925 r., nr 375, dz. 615/21 – „Kozówka”, stan dobry.</li> </ol>
Baczyn	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) kapliczka murowana Trzeci upadek Chrystusa” 1 poł. XIX w., dz. 3965/5 - przysiółek „Witkówka”, stan dobry, zadbana,</li> <li>2) kapliczka murowana p.w. Matki Bożej z 1928 r., dz. 1112/4 – przysiółek „Witkówka”, stan dobry, zadbana, elewacja frontowa wymaga odnowienia,</li> <li>3) kapliczka murowana p.w. Najświętszej Maryi Panny, pocz. XX w., dz. 3661/1 przysiółek „Baniówka”, wymaga gruntownego odnowienia elewacji,</li> <li>4) krzyż żeliwny z wizerunkiem Ukrzyżowanego, z ok. 1893 r., k/nr 29, dz. 643/3, przysiółek „Grudówka”,</li> <li>5) dom mieszkalny murowany, z k. 1930 r., nr 18, dz. 1108/1 – przysiółek „Witkówka”, stan średni,</li> <li>6) dom mieszkalny drewniano – murowany, z ok. 1925 r., nr 22, dz. 1028 – przysiółek „Golasówka”, stan dobry, odnowienia wymagają elewacje,</li> <li>7) dom mieszkalny murowany, z ok. 1920 r., nr 29, dz. 7777 – przysiółek „Grudówka”, stan dobry,</li> </ol>

	<p>8) dom mieszkalny murowany, z ok. 1930 r., nr 66, dz. 4148/1 – przysiółek „Witkówka”, stan dobry,</p> <p>9) kuźnia drewniana, pocz. XX w. 1910 r.) nr 126 (k/nr 220), dz. 3754 – przysiółek „Goryłówka”, stan zły, opuszczona, wymaga odnowienia.</p>
Bieńkówka	<p>1) kościół parafialny p.w. św. Trójcy, murowany, z 1793 r., dz. 1 (parcela nr 8625) – centrum, stan dobry,</p> <p>2) kaplica murowana p.w. św. Trójcy, z poł. XIX w., k. nr 227, dz. 1763/4 – przysiółek „Kachnicówka”, stan dobry,</p> <p>3) figura kamienna Chrystusa Frasobliwego, z 2 poł. XIX w., k. d. młeczarni, dz. 7000/5 – przysiółek „U chuchra”, stan dobry,</p> <p>4) krzyż żeliwny z wizerunkiem Ukrzyżowanego, z 1891 r., k. nr 41, pas drogowy, dz. 4487/1 – przysiółek „U chuchra”, stan dobry,</p> <p>5) figura kamienna Najświętszej Maryi Panny, z 1921 r., k. nr 83, dz. 8531/3 – przysiółek „U Stachury”, stan dobry,</p> <p>6) kapliczka murowana trójkondygnacyjowa z wizerunkiem NMP, z 1864 r., k. nr 259, dz. 6704/1 – przysiółek „U Jończyka”, stan dobry,</p> <p>7) figura kamienna Matki Bożej Różańcowej, z 1907 r., k. nr 285, dz. 2474 – przysiółek „Iglówka”, stan dobry, po odnowieniu,</p> <p>8) figura kamienna Chrystusa Nazareńskiego, z 1818 r., k. nr 292, dz. 8302/9 – przysiółek „Na sołtystwie”, stan dobry, po odnowieniu,</p> <p>9) figura kamienna Najświętszej Maryi Panny, z 1828 r., k. nr 303, dz. 2051 – przysiółek „U Liszki”, stan dobry,</p> <p>10) figura kamienna Pieta, z 1820 r., k. nr 340, dz. 6366/6 – przysiółek „U Szczepana”, wymaga prac odnowieniowych,</p> <p>11) figura kamienna św. Floriana, z 1876 r., k. nr 367, dz. 6630 – przysiółek „U Szczepana”, stan dobry,</p> <p>12) dom parafialny, drewniany, z 1937 r., nr 258, dz. 52/3 – centrum, stan dobry, nieużytkowany.</p>
Jachówka	<p>1) kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Jezusa, murowany, z 1938 r., dz. 33/1- centrum, stan dobry,</p> <p>2) kapliczka murowana p.w. NMP, z XX w., k/nr 281, dz. 3383/24 lub pas drogowy dz. 4487/1 – „Głowaczówka”, stan dobry,</p> <p>3) krzyż drewniany z wizerunkiem Ukrzyżowanego, pocz. XX w., k/nr 197, dz. 1224/1 lub pas drogowy 4487 – „Prymulówka”, stan dobry.</p>
Palcza	<p>1) kościół parafialny p.w. MB Wspomożenia Wiernych, murowany, z 1932 r., dz. 477/2 – „Księża Rola”, stan dobry,</p> <p>2) kapliczka murowana p.w. Matki Bożej, z 1908 r., dz. 4391 – „Mytyłówka”, stan dobry,</p> <p>3) figura kamienna Chrystusa Frasobliwego, z 1921 r., k/nr 183, dz. 2500/6 – „Kotówka”, stan dobry,</p> <p>4) figura kamienna Chrystusa Frasobliwego, z pocz. XX w. k. przystanku, z. 1247/3 – „Doboszówka”, stan dobry,</p> <p>5) mogiła konfederatów barskich z 1771 r., dz. 2852/8 – „Las Groby”, stan dobry.</p>
Zachełmna	<p>1) kaplica mszalna p.w. MB Częstochowskiej, murowana z 1928 r., dz. 673/2, 674/2 – „Sołtystwo”, stan dobry,</p> <p>2) kapliczka murowana Trzeci upadek” z 1876 r., dz. 887/1 – przysiółek „Skupniówka”, stan dobry, po odnowieniu,</p> <p>3) figura kamienna Najświętszego Serca Jezusowego, z 1903 r., k. nr 81, dz. 791/3 przysiółek „Kwaśniówka”, stan dobry.</p>

Na terenie gminy wyznaczono następujące strefy pośredniej ochrony konserwatorskie:

- w Bieńkówce, obejmująca ochroną obiekty sakralne, w tym kościół p.w. św. Trójcy z 1793 r., wpisany do rejestru zabytków pod nr A-435/86,
- w Jachówce, obejmująca ochroną obiekty sakralne, w tym kościół p.w. Serca Pana Jezusa z 1938 r.,
- w Palczy, obejmująca ochroną obiekty sakralne, w tym kościół p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych z 1932 r.

Na terenie gminy Budzów zlokalizowanych jest 28 zarejestrowanych stanowisk archeologicznych, które podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie o ochronie i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2020, poz. 282). Stanowiska archeologiczne pochodzą z epoki kamiennej, neolitu oraz wczesnego i późnego średniowiecza.

Lokalizację obiektów i obszarów kulturowych podlegających ochronie uwidocznilo w zał. graficznym nr 3. Gmina Budzów nie posiada opracowanej listy dóbr kultury współczesnej.

## 6. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska, jego odporności i zdolności do regeneracji.

Obszar opracowania zaliczany jest do grupy krajobrazów kulturowych. Jakość środowiska uzależniona jest od poziomu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych, klimatu akustycznego. Źródłami zanieczyszczeń powietrza są: niskie emitory związane z paleniskami domowymi oraz emisje komunikacyjne.

Na podstawie pomiarów i w oparciu o dostępne wyniki modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska została opracowana „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2017 roku” (przez WIOŚ w Krakowie) dla następujących substancji: SO<sub>2</sub>, NO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, CO, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>, O<sub>3</sub>, pyłu zawieszonego PM<sub>10</sub>, zawartości Pb, As, Cd, Ni i B(a)P w pyłe zawieszonym PM<sub>10</sub> oraz dla pyłu PM<sub>2,5</sub>.

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2017 roku jest klasyfikacja stref wykonana dla kryterium ochrony zdrowia i kryterium ochrony roślin wykonana dla: aglomeracji krakowskiej, miasta Tarnów oraz strefy małopolskiej, do której zaliczana jest gmina Budzów.

### Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego

Strefa	Ochrona zdrowia										Ochrona roślin	
	SO <sub>2</sub>	NO <sub>2</sub>	PM10 PM 2,5	Pb	benzen	CO	B(a)P	As	Cd	Ni	SO <sub>2</sub> , NO <sub>x</sub>	O <sub>3</sub>
małopolska												
ROK 2016	A	A	C	A	A	A	C	A	A	A	A	D2
ROK 2017	A	A	C	A	A	A	C	A	A	A	A	A

Źródło: Raport o stanie środowiska WIOŚ – KRAKÓW.

W wyniku przeprowadzonej oceny jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego, w kryteriach ochrony zdrowia dla strefy małopolskiej obejmującej gminę Budzów w 2017 r. uzyskano wyniki wskazujące na klasę C. W odniesieniu do kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia stwierdzone zostały ponadnormatywne stężenia następujących substancji: pył zawieszony PM<sub>10</sub>, benzo(a)piren w pyłe PM<sub>10</sub>, pył zawieszony PM<sub>2,5</sub>. Częstość przekraczania normy dobowej dla pyłu zawieszonego PM<sub>10</sub> zmalała w ostatnich 2 latach w porównaniu z okresem poprzednim.

Stężenia benzo(α)pirenu na wszystkich stanowiskach w województwie były bardzo wysokie i przekraczały poziom docelowy (1 ng/m<sup>3</sup>). Wysoki poziom tego zanieczyszczenia zdecydował o zakwalifikowaniu obszaru całego województwa do klasy C. Pozostałe wartości zanieczyszczeń utrzymywały się w klasie A, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie. Dla klasy C niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza dla pyłu zawieszonego.

Jakość powietrza w województwie małopolskim nie spełnia kryteriów określonych dla pyłu zawieszonego PM 10 i PM 2,5, benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Przyczyną występujących przekroczeń jest emisja powierzchniowa związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków w sektorze komunalno-bytowym, a także emisja komunikacyjna. Znaczny udział w zanieczyszczeniu powietrza ma napływ zanieczyszczonych mas powietrza z sąsiednich stref, zwłaszcza z województwa śląskiego.

Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony roślin, obowiązującą jedynie dla strefy małopolskiej, nie stwierdzono ponadnormatywnych stężeń SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub> i O<sub>3</sub>, co pozwoliło na ustalenie klasy A. Stężenia ozonu przekroczyły natomiast poziom celu długoterminowego dla kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin. Obszar przekroczeń poziomu długoterminowego ozonu, dla kryterium ochrony zdrowia obejmuje wszystkie strefy województwa.

W kryteriach ochrony roślin uzyskano wyniki wskazujące na **klasę D2**. Klasę D2 wyznacza się, jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego. Przyczyną wystąpienia przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka.

W celu poprawy jakości powietrza, tj. osiągnięcia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji realizowana jest w obszarze Małopolski uchwała antysmogowa. Przyjęta w dniu 1 lipca 2017 roku przez Sejmik Województwa Małopolskiego uchwała antysmogowa zakazuje eksploatacji nowych kotłów i kominków niespełniających wymagań ekoprojektu, stosowania mułów i flotokonzentratów węglowych oraz biomasy o wilgotności powyżej 20%.

W ramach monitoringu prowadzone są systematyczne badania **składu fizyczno-chemicznego opadów** oraz obserwacje i pomiary parametrów meteorologicznych. Badania te dostarczają informacji o obciążeniu substancjami deponowanymi z powietrza, tj. związkami zakwaszającymi, biogennymi i metalami ciężkimi w obszary leśne, do gleb i wód powierzchniowych. Znaczenie mają „kwaśne deszcze”, czyli opady o wartości pH poniżej 5,6.

W województwie małopolskim badania chemizmu opadów atmosferycznych prowadzone były w stacjach monitoringowych zlokalizowanych na terenie: stacji meteorologicznej w Nowym Sączu (ul. Pijarska) i Obserwatorium Wysokogórskiego na Kasprowym Wierchu.

Roczny sumaryczny ładunek jednostkowy badanych substancji zdeponowany na obszar województwa małopolskiego wyniósł 57,0 kg/ha i był wyższy niż średni dla obszaru Polski o 19,9%. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił wzrost rocznego obciążenia o 4,8%, przy wyższej średniorocznej sumie wysokości opadów o 9,8 mm (o 1,08%). Maksymalne obciążenie powierzchniowe województwa małopolskiego na tle pozostałych województw w 2017 roku zarejestrowano dla następujących substancji: fosforu, potasu, magnezu i niklu.

Wniesione wraz z opadami w 2017 roku ładunki, w porównaniu do średnich z lat 1999-2016, były mniejsze dla siarczanów o 18,0%, azotynów i azotanów o 2,7%, azotu amonowego o 11,8%, azotu ogólnego o 16,7%, sodu o 7,9%, cynku o 26,8%, miedzi o 24,0%, ołowiu o 47,1%, kadmu o 12,8%, niklu o 7,4%, chromu o 75,9% oraz wolnych jonów wodorowych o 48,0%, natomiast wystąpił wzrost depozycji fosforu ogólnego o 96,5%, potasu o 26,6%, wapnia o 9,3%, magnezu o 14,7%, natomiast ładunki chlorków pozostały na podobnym poziomie jak średnie wieloletnie.

Zanieczyszczenia transportowane w atmosferze i wprowadzane wraz z mokrym opadem atmosferycznym na teren województwa małopolskiego stanowią znaczące źródło zanieczyszczeń obszarowych oddziałujących na środowisko naturalne. Spośród badanych substancji, szczególnie ujemny wpływ, na stan środowiska, mogą mieć kwasotwórcze związki siarki i azotu, związki biogenne i metale ciężkie. Opady o odczynie obniżonym („kwaśne deszcze”) stanowią znaczne zagrożenie zarówno dla środowiska wywołując negatywne zmiany w strukturze oraz funkcjonowaniu ekosystemów lądowych i wodnych, jak również dla infrastruktury technicznej (np. linie energetyczne). Związki biogenne (azotu i fosforu) wpływają na zmiany warunków troficznych gleb i wód. Metale ciężkie stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej i zlewni wodociągowych. Ocena 18-letnich

badania chemizmu opadów i ich depozycji do podłoża, w okresie lat 1999-2017 wykazała, że roczna depozycja analizowanych substancji wraz z opadami na obszar województwa w 2017 roku w stosunku do średniej z lat 1999-2016, dla większości składników była mniejsza, a całkowite roczne obciążenie powierzchniowe obszaru województwa ładunkiem badanych substancji było mniejsze od średniego z poprzednich lat badań o 7,7%, przy wyższej średniorocznej sumie wysokości opadów o 5,4%.

W 2017 roku, zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa małopolskiego na lata 2016-2020, realizowano zadanie pn. badania i **ocena stanu rzek**, w tym zbiornika zaporowego. Ogółem badaniami objęto 97 jcwp zlokalizowane w 3 regionach wodnych występujących na terenie województwa małopolskiego tj. Małej Wisły, Górnej Wisły i Czarnej Orawy. Ocenę przeprowadzono na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2016, poz. 1187). Sposób klasyfikacji wskaźników hydromorfologicznych w wodach płynących w roku 2017 uległ istotnej zmianie w stosunku do lat poprzednich. Klasyfikację stanu chemicznego oparto o zweryfikowane wyniki badań substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających. Przyjmuje się, że jednolita część wód powierzchniowych jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli wartości średnioroczne (wyrażone jako średnia arytmetyczna z pomierzonych stężeń wskaźników) oraz stężenia maksymalne nie przekraczają dopuszczalnych wartości środowiskowych norm jakości (ang. EQS) odpowiednio średniorocznych i dopuszczalnych stężeń maksymalnych wskaźników, określonych w rozporządzeniu „klasyfikacyjnym”.

Najbliższy punkt oceny stanu wód powierzchniowych zlokalizowany był na Skawie odbierającej wody prowadzone przez Paleczkę z terenu gminy Budzów.

Skawa na odcinku od Bystrzanki do zbiornika Świnna Poręba uzyskała następującą ocenę:

- stan/ potencjał ekologiczny - umiarkowany,
- ocena stanu jcwp – zły,
- stan chemiczny - poniżej dobrego.

Ocenę stanu wód za rok 2015 wykonano na podstawie wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych pochodzących z Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawę do wykonania oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych za rok 2015 stanowiło znowelizowane rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz wytyczne Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W ocenie za 2015r. Paleczka uzyskała następujące wyniki:

Nazwa ciek	Nazwa punktu pomiarowego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena wód przeznaczonych do spożycia	Eutrofizacja komunalna
Paleczka	Paleczka - Zembrzyce	dobry	dobry	spełniają wymogi	spełniają wymogi

Wody Skawy spełniają Ocena stanu wód województwa małopolskiego w 2015 roku – WIOŚ Kraków

W 2016 roku WIOŚ rozpoczął realizację monitoringu jakości wód podziemnych zaplanowanego w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska województwa małopolskiego na lata 2016-2020”, zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Badania wód zostały zrealizowane w ramach czterech programów: monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, monitoringu obszarów chronionych oraz monitoringu badawczego. Na terenie gminy Budzów badania nie są prowadzone. W wyniku przeprowadzonej oceny stanu chemicznego wód podziemnych w 2017 r (na podstawie badań monitoringu krajowego wód podziemnych) JCWPd nr 159 w punkcie pomiarowym monitoringu krajowego nr 47 zlokalizowanym w Juszczyńcu (gmina Maków Podhalański) uzyskano wyniki wskazujące **na III klasę jakości wody** (w 5 stopniowej skali), co oznacza wody zadawalającej jakości. Stan wód podziemnych dobry zarówno ilościowy, chemiczny i ogólny.

W obszarze objętym projektem zmiany planu nie były prowadzone badania akustyczne. Głównymi źródłami uciążliwości w analizowanym obszarze jest droga wojewódzka nr 956 stanowiąca oś komunikacyjną oraz niewielkie zakłady stolarskie, blacharskie, tartaki, warsztaty samochodowe.

Pole elektromagnetyczne (PEM) to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne emitujące promieniowanie w zakresie częstotliwości 0 Hz - 300 GHz. Dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych w terenach mieszkaniowych wynosi 7 V/m. Na terenie gminy Budzów nie były prowadzone pomiary pola elektromagnetycznego w ostatnich latach. Pomimo wzrostu liczby uruchamianych nadajników na obszarze województwa małopolskiego nie obserwuje się znacznego wzrostu zmierzonych wartości pól elektromagnetycznych.

Gminę Budzów reprezentuje typ krajobrazu kulturowego w środowisku o różnej stabilności. Najbardziej stabilnymi elementami środowiska, które zachowują walory przyrodnicze w trakcie zagospodarowania opartego o zasady ekorozwoju są: budowa geologiczna, rzeźba terenu i kompleksy leśne. Przeciętną odporność wykazują wody powierzchniowe, najmniejszą wody gruntowe, obszary agrocenoz.

Na opracowywanym terenie wyróżniono krajobrazy o różnym stopniu stabilności:

- - dużym - obejmujący kompleksy leśne,
- - średnim - obejmujący łąki, zadrzewienia,
- - małym - obejmujący zbiorowiska synantropijne pól,
- - bardzo małym – obejmującym tereny zainwestowane.

Tereny opracowania charakteryzują się zróżnicowaną zdolnością do regeneracji. Regenerację definiuje się jako powrót środowiska do stanu zbliżonego do tego jaki występował przed wystąpieniem presji na środowisko. Im wyższa jest odporność środowiska tym większe są jego możliwości regeneracyjne. Dużą zdolność do regeneracji wykazują ekosystemy charakteryzujące się wysokim stopniem naturalności. Zaliczono do nich zwarte kompleksy lasów, lasy łęgowe i ekstensywnie użytkowane kompleksy łąkowe. Do obszarów o średniej zdolności do regeneracji należą tereny przekształcone lub zdegradowane, które zachowały zdolność do powrotu do stanu wyjściowego. Są nimi grunty orne oraz intensywnie użytkowane łąki i pastwiska. Obszary o małej zdolności do regeneracji, które utraciły zdolność do powrotu do stanu wyjściowego to: tereny zurbanizowane, komunikacyjne. Regeneracji podlegają również wody powierzchniowe. Tempo regeneracji rzek zależy od długości (drogi lub czasu) i wielkości przepływu. W przypadku roślinności pojęcie regeneracja stosuje się w odniesieniu do dynamiki gatunków, populacji lub ekosystemów. Regeneracja ma wówczas charakter sukcesji wtórnej, występującej często na gruntach porolnych.

## **7. Określenie i analiza celów ochrony środowiska przyrodniczego ustanowionych na szczeblu lokalnym istotnych dla projektu planu.**

Powiązania projektu planu z innymi dokumentami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym:

Krajowa sieć ekologiczna EKONET POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć EKONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. W granicach gminy elementami sieci są: korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym -70k związany z Pogórzem Zachodniobeskidzkim i Beskidem Makowskim oraz „biocentra” w obrębie wymienionego korytarza, które stanowią obszary wysokiej aktywności przyrodniczej pasma: Chełmu, Babicy i Koskowej Góry.

➤ Dokumenty szczebla wojewódzkiego:

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 uwzględnia cele dokumentów strategicznych, obowiązujących na poziomie europejskim i krajowym, tj. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020 oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie. Ponadto dokument uwzględnia aktualne wyniki prac nad pakietem krajowych dokumentów

strategicznych, obejmującym Długookresową Strategię Rozwoju Kraju do 2030, Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030, Średniookresową Strategię Rozwoju Kraju do 2020 oraz zintegrowane, krajowe strategie rozwoju o charakterze sektorowym. Strategia rozwoju województwa jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni regionalnej. Określa wizję rozwojową.

#### WIZJA „MAŁOPOLSKA 2020”

Chcemy, aby Małopolska była atrakcyjnym miejscem życia, pracy i spędzania czasu wolnego, europejskim regionem wiedzy i aktywności, silnym wartościami uniwersalnymi, tożsamością i aspiracjami swoich mieszkańców, świadomie czerpiącym z dziedzictwa i przestrzeni regionalnej, tworzącym szanse na rozwój ludzi i nowoczesnej gospodarki.

Strategia określa cel główny, którym jest: „efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim” oraz liczne cele strategiczne. Problemy ochrony środowiska uwzględnia cel strategiczny, którego realizacja winna zagwarantować „wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym”.

Założenia projektu Studium umożliwiają realizację celów określonych w Strategii rozwoju województwa małopolskiego.

#### ➤ Plan Zagospodarowania Województwa Małopolskiego – 2018

Największym wyzwaniem określonym w PZPWM jest sprostanie sprzeczności pomiędzy dynamicznym rozwojem gospodarczym a rosnącymi aspiracjami i standardami w zakresie stanu środowiska i krajobrazu.

Zgodnie z zapisami Planu:

*„Celem rozwoju przestrzennego dla Małopolski jest utrzymanie, a w pewnych elementach nawet poprawienie stanu środowiska i podniesienie jakości krajobrazu i zasobów kultury, przy zapewnieniu warunków do stabilnego wzrostu gospodarczego i podniesienia standardów jakości życia mieszkańców drogą bardziej efektywnej gospodarki przestrzennej”.*

Realizacja celu winna opierać się o kluczowe zasady polityki przestrzennej (realizowanych w oparciu o skoordynowane działania na poziomie regionalnym i lokalnym), którymi są:

1. oszczędne gospodarowanie przestrzenią zurbanizowaną i racjonalne jej wykorzystanie,
2. oszczędne gospodarowanie zasobami naturalnymi i dbałość o poprawę jakości środowiska,
3. zachowanie bioróżnorodności w najcenniejszych obszarach,
4. ochrona dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu,
5. zmniejszanie ryzyka katastrof naturalnych.

W ogólnym wojewódzkim bilansie terenów zwiększać powinna się powierzchnia lasów, nie powinna istotnie redukować się powierzchnia użytków rolnych, zaś powierzchnia terenów zainwestowanych winna rosnać wolniej niż wzrost PKB.

Dla potrzeb planowania przestrzennego, w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego dokonano podziału przestrzeni regionu na siedem terytoriów. Gmina Budzów znalazła się w obszarze „Park”, rejonie P1 obejmującym Beskid Mały i Żywiecki. Obszar funkcjonalny „Park” - to obejmujące ponad ¼ powierzchni województwa tereny górskie stanowiące najcenniejszy w skali kraju kompleks przyrodniczo – krajobrazowy i ważny element europejskiego systemu biosfery.

Główne kierunki działań rozwojowych obszaru *Park* dotyczące gminy Budzów powinny uwzględniać:

- wprowadzenie programu antyśmogowego dla całego obszaru Park,
- ochronę zespołów zabytkowych przed postępującą dewastacją i pogorszeniem jakości estetycznej,



- programowe działania na rzecz jakości architektury i likwidacja chaosu reklamowego w miejscowościach turystycznych i przy drogach dojazdowych do nich,
- wzmożoną ochronę bioróżnorodności obszarów węzłowych i utrzymanie ciągłości powiązań pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo (korytarze ekologiczne),
- powstanie dodatkowych schronisk górskich uzupełniających sieć istniejących, umożliwiających pieszą turystkę górską na obszarach mniej popularnych,
- stworzenie sieci szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych (w tym połączenia lokalnych szlaków z siecią „Velo Małopolska”), narciarstwa biegowego – ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Beskidu Niskiego.

Zagospodarowanie przestrzenne (wszystkich) korytarzy ekologicznych zgodnie z ustaleniami Planu powinno być ukierunkowane na:

- zachowanie ich ciągłości, polegającej na utrzymaniu terenów przyrodniczych stanowiących koncentracje i naturalne trasy migracji zwierząt i roślin,
- utrzymanie terenów leśnych, szczególnie drzewostanów starych oraz zalesianie nowych terenów z uwzględnieniem wymagań ekologii oraz obowiązującymi Planami urządzania lasu (PUL) szczególnie,
- ochronę lasów glebochronnych i wodochronnych (działania te powinny być ujęte w obowiązujących PUL),
- ochronę naturalnych dolin rzek i potoków przed zainwestowaniem, w tym również zapewnienie drożności cieków wodnych wraz z ich obudową biologiczną (zachowanie dostępu do brzegów rzek i potoków),
- zachowanie terenów podmokłych, łąk wilgotnych, terenów bagiennych w stanie naturalnym,
- ograniczenie ingerencji turystycznej, szczególnie motorowej (strefy ciszy) w rejonach siedlisk i tras migracji zwierząt,
- w przypadku korytarzy biegnących przez tereny zabudowy rozproszonej, zachowanie powiązań przyrodniczych (zakaz tworzenia nowych barier, przegradzania istniejących tras migracji).

W analizowanym projekcie Studium uwzględniono wytyczne zawarte w Planie w szczególności dotyczące korytarzy ekologicznych, zachowania powiązań przyrodniczych, utrzymania obszarów lasów, zachowania terenów podmokłych, ochrony przed zainwestowaniem dolin cieków.

➤ Program ochrony środowiska dla gminy Budzów na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 – aktualizacja

Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Realizacja programu winna skutkować poprawą stanu środowiska naturalnego, efektywnym zarządzaniem środowiskiem, zapewnieniem skutecznych mechanizmów chroniące środowisko przed degradacją, a także stwarzać warunki dla wdrażania wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego i stanu docelowego umożliwiając tym samym identyfikację potrzeb w tym zakresie. Listę przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w latach 2013–2020 zawiera Plan operacyjny będący częścią Programu.

➤ Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe - gmina Budzów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny uwarunkowań środowiskowych w Opracowaniu ekofizjograficznym określono uwarunkowania w czterech głównych kategoriach określających możliwości i ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym w zgodzie z wymaganiami ochrony i kształtowania środowiska.

W pierwszej kategorii zawarto obszary i obiekty chronione lub wymagające ochrony na podstawie o ochronie przyrody oraz innych przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska.

W kategorii drugiej wskazano obszary przydatne dla rozwoju różnych funkcji użytkowych, tj. osadnictwa (mieszkalnictwa, usług, zabudowy produkcyjno-usługowej), funkcji rolno - leśnej, turystyki i rekreacji,

W kategorii trzeciej określono ograniczenia przyrodnicze, głównie dla rozwoju osadnictwa i rolnictwa. W kategorii czwartej zawarto elementy środowiska zagrożone przez działalność człowieka oraz niektóre źródła tych zagrożeń.

Wskazano kierunki ochrony i przekształceń w poszczególnych dziedzinach z zakresu ochrony bioróżnorodności, ochrony krajobrazu i wartości kulturowych ochrony wód i powietrza, gospodarki odpadami, zagrożenia powodzią, suszą, osuwiskami i erozją gleb.

Wskazania te uwzględniono w trakcie realizacji projektu Studium.

#### ➤ Strategia rozwoju gminy Budzów

Misją Gminy Budzów wytyczoną w Strategii jest:

„stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju rolnictwa, turystyki, agroturystyki, małej przedsiębiorczości jako firm rodzinnych w oparciu o istniejący potencjał społeczny jej mieszkańców,

z poszanowaniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystaniem szans związanych z pozyskiwaniem środków budżetowych, głównie unijnych”.

W celu jej realizacji wyznaczono trzy główne cele strategiczne, które określają kierunek działania podmiotów życia społecznego i gospodarczego gminy.

Celami tymi są:

1. Zrównoważony rozwój gminy zapewniający dbałość o środowisko naturalne.
2. Rozwój rolnictwa i agroturystyki oraz wzmocnienie i wykorzystanie potencjału kulturowego i turystycznego gminy.
3. Wzrost standardu życia mieszkańców.

Projekt Studium umożliwi ich realizację.

## **8. Prognoza dalszych zmian w środowisku wynikająca z projektowanego przeznaczenia terenów**

Ustalenia projektu zmiany Studium spowodują zmiany w środowisku poprzez:

- rozwój funkcji mieszkaniowej, usługowej, agroturystycznej, rekreacyjnej, powodujących przyrost powierzchni terenów zurbanizowanych,
- ograniczenie powierzchni terenów pozostających w użytkowaniu rolnym,
- intensyfikację funkcji mieszkaniowej, turystyczno-rekreacyjnej oraz działalności usługowej, skutkujące: wzrostem emisji do atmosfery, nasileniem hałasu, w tym komunikacyjnego, zwiększeniem ilości wytwarzanych odpadów i ścieków, zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę i energię,
- budowę sieci infrastruktury technicznej: wodnej, kanalizacyjnej, gazowej mającą na celu ograniczenie zanieczyszczeń wód (kanalizacja), gleb i powietrza (ciepłownictwo),
- wprowadzenie terenów zieleni urządzonej w obrębie terenów zainwestowanych, wpływających na estetykę otoczenia,
- zwiększenie arealu lasów wpływających na stan powietrza, mikroklimat,
- ograniczenie wylesień do niezbędnego minimum,
- rozbudowę układu komunikacyjnego umożliwiającą większą dostępność terenów, możliwość swobodnego parkowania,
- wzrost ilości użytkowników terenu w efekcie rozwoju funkcji turystyczno -rekreacyjnej, zintensyfikowanie penetracji terenów w użytkowaniu przyrodniczym.

## 9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji zmian wprowadzonych projektowanym dokumentem.

Zaobserwowane problemy dotyczą następujących zjawisk:

- tendencji do zabudowy obiektami kubaturowymi ciągów ekologicznych dolin rzek,
- presji inwestycyjnej na tereny dotąd otwarte, ograniczenie powierzchni terenów pozostających w użytkowaniu rolnym,
- odłogowania gruntów, sukcesji leśnej,
- konieczności ochrony arealu oraz ciągłości terenów leśnych i terenów zieleni będących elementami korytarzy ekologicznych,
- pogarszającego się stanu środowiska przejawiającego się wzrostem zanieczyszczeń środowiska (powietrza w sezonie grzewczym, zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych z powodu braku kanalizacji),
- braku sieci infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- ograniczeń wynikających z występowania terenów zagrożonych występowaniem ruchów masowych,
- pogorszającymi się warunkami klimatu akustycznego.

Elementami wpływającymi na występowanie kolizji przestrzennych są: walory przyrodniczo-krajobrazowe obszaru objętego projektem zmiany zagospodarowania, występowanie korytarzy ekologicznych, położenie w sąsiedztwie terenów przyrodniczych prawnie chronionych. Stały rozwój zainwestowania terenów wpływa ograniczająco na strukturę przyrodniczą gminy oraz utrudnia migrację gatunków pomiędzy kompleksami leśnymi. Rolę barier ekologicznych pełnią przede wszystkim ciągi komunikacyjne o znacznym natężeniu ruchu oraz trwałe ogrodzenia utrudniające migracje zwierząt.

Występujące na obrzeżach terenu objętego zmianą planu kompleksy leśne wchodzi w skład regionalnego korytarza ekologicznego. Przecinająca teren dolina Paleczki wraz z dopływami oraz otaczającymi terenami zieleni stanowi lokalny korytarz ekologiczny. Korytarz ten wymaga ochrony nie tylko przed zmianą formy zagospodarowania, ale i przed negatywnym oddziaływaniem terenów sąsiednich. Wyznaczając nowe tereny inwestycyjne należy zadbać o zachowanie ciągłości korytarza ekologicznych jak również ograniczyć tendencję do ich zawężania. W celu ochrony korytarza uwzględnić należy zachowanie istniejącej otuliny cieków w możliwie zbliżonej szerokości oraz ograniczenie możliwości realizacji nowych inwestycji w bezpośrednim sąsiedztwie cieków.

Przeciwdziałanie zabudowywaniu dolin rzecznych ma na celu jednocześnie ochronę dóbr materialnych i wartości przyrodniczych (korytarzy ekologicznych). Działalność inwestycyjna w dolinach może powodować skutki prowadzące do denaturyzacji cieków. Realizacja obiektów kubaturowych może przyczyniać się do ograniczenia przepływu lub przerwania ciągów ekologicznych. Działania inwestycyjne często poprzedzane pracami melioracyjnymi mającymi na celu osuszenie terenu i zabezpieczenie go przed możliwością zalania skutkują zmianą naturalnych stosunków wodnych i siedliskowych. Wprowadzanie nowych terenów inwestycyjnych w wąskich dolinach cieków, niejednokrotnie w obszarach narażonych na zalewanie wodami powodziowymi niesie negatywne skutki zarówno dla środowiska jak i dóbr materialnych tam lokalizowanych. Należy rozważyć zasadność wyznaczenia niektórych terenów zabudowy w obrębie terenów zagrożonych zalewaniem wód powodziowych w dolinach cieków.

Dla utrzymania bioróżnorodności ważny jest również stan czystości wód. Wody cieków podlegają degradacji wskutek odbioru wód pościelowych, ścieków nie oczyszczonych oraz spływu powierzchniowego i podziemnego z terenów zurbanizowanych. Degradacja roślinności łąkowej w wyniku regulacji cieków, coraz szerszego zagospodarowania dolin, osłabiła naturalne zdolności do samooczyszczania się cieków. Stały rozwój zainwestowania terenów wpływa ograniczająco na strukturę przyrodniczą gminy oraz utrudnia migrację gatunków pomiędzy kompleksami leśnymi.

Projektowane inwestycje z zakresu kanalizacji winny skutkować trwałą poprawą stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Istotnym dla stanu środowiska jest również utrzymanie dobrego stanu powietrza. Przyczyną nadmiernego skażenia powietrza są: niska emisja z lokalnych kotłowni (paleniska domowe, ciepłownie niewielkich zakładów usługowych), nasilająca się w okresach grzewczych, wynikająca z powszechnie stosowanego opału o niskiej jakości, emisje przemysłowe transportowane z terenów sąsiadujących oraz emisje generowane przez transport drogowy. Możliwość zaopatrzenia gminy w gaz, jak również dopuszczenie rozwiązań z wykorzystaniem alternatywnych nośników energii opartych na odnawialnych źródłach energii przyczynią się do częściowego ograniczenia niekorzystnego zjawiska.

Ograniczenia lokalizacyjne dla wytyczania nowych terenów inwestycyjnych, polegające na wykluczeniu możliwości zainwestowania, wynikają z występowania w sołectwie: terenów o dużych spadkach, terenów podatnych na procesy osuwiskowe, występowania terenów zagrożonych podtopieniami, terenów dolin potoków oraz kompleksów lasów stanowiących korytarze ekologiczne, powodują konieczność zmniejszenia zasięgu lub likwidacji terenów w użytkowaniu rolniczym. Występujące obszary produkcji rolnej ze względu na niską ich produktywność oraz trudne warunki uprawy, wynikające z dużego nachylenia stoków są odłogowane, podlegają sukcesji leśnej. Wyznaczone nowe tereny zabudowy wymagać będą wyłączenia z użytkowania leśnego ok 7 ha stanowiących zaledwie 0,24 % ogólnej powierzchni lasów w gminie. Nowe tereny inwestycyjne wyznaczone zostaną głównie kosztem terenów użytkowanych dotychczas rolniczo (ok. 49 ha).

Istotnym problemem występującym w analizowanym obszarze jest również konieczność wyłączenia z zabudowy oraz przeznaczenia pod użytkowanie leśne lub rolne terenów na obszarach objętych powierzchniowymi ruchami masowymi gruntu. Powszechność występowania w analizowanym obszarze terenów zagrożonych ruchami masowymi wpływa na ograniczenie możliwości zagospodarowania. Zmiana formy użytkowania terenu, która powoduje usunięcie pokrywy roślinnej i wprowadzenie dodatkowego obciążenia obiektami kubaturowymi, może istotnie wpłynąć na stabilność gruntu i przyczynić się do uruchomienia procesów osuwiskowych. Tereny zagrożone ruchami masowymi położone są na terenie całej gminy. Osuwiska aktywne stale najpowszechniej występują w sołectwie Budzów.

W środowisku wiejskim źródłami hałasu są główne szlaki komunikacyjne, tj. droga wojewódzka nr 956 oraz obiekty produkcji i usług. Zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana w sąsiedztwie drogi i obiektów produkcji i usług (w tym obróbki drewna) narażona będzie okresowo na kumulację oddziaływań akustycznych mogących powodować przekroczenia dopuszczalnych norm dla obszarów chronionych. Środki zapobiegające powstawaniu hałasu drogowego obejmują: stosowanie różnych nawierzchni drogowych zapewniających różny poziom efektywności akustycznej, stosowanie ekranów akustycznych i innych urządzeń zmniejszających poziom hałasu (takich jak urządzenia dźwiękochłonne czy izolacje akustyczne), pasów zieleni. Wpływ na ograniczenie uciążliwości tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu ma rezygnacja z wyznaczania w ich sąsiedztwie nowych terenów podlegających ochronie akustycznej, tj. terenów zabudowy mieszkaniowej i związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Zarówno dla mieszkańców jak i dla turystów, oprócz ochrony i zachowania w nienaruszonym stanie siedlisk przyrodniczych, istotnym jest zachowanie właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego oraz atrakcyjnych przestrzeni publicznych i usług publicznych.

## **10. Przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko i długoterminowe na środowisko będące efektem realizacji rozwiązań planu.**

Zmiany w zagospodarowaniu Gminy polegały będą na uzupełnieniu terenów różnych typów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów usług. Realizacja, późniejsze funkcjonowanie terenów zabudowy wymagać będzie równoległych inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Projektowane zmiany wprowadzono uwzględniając zasady ochrony środowiska przyrodniczego i dóbr kultury.

Wysoki stopień uogólnienia zapisów projektu, określenie rodzaju przeznaczenia terenu, jego funkcji z pominięciem wielkości, jakości i rodzaju inwestycji ogranicza prowadzenie analizy ilościowej i precyzyjnego oddziaływania na środowisko.

Prognozowane oddziaływanie na środowisko realizacji przewidywanych w projekcie planu typów zabudowy.

KOMPONENT ŚRODOWISKA	TYP ODDZIAŁYWANIA	
	FAZA REALIZACJI	FAZA FUNKCJONOWANIA
<b>RZEŻBA</b>	krótkoterminowe, nieodwracalne, bezpośrednie	brak oddziaływań
<b>GLEBY</b>	krótkoterminowe, nieodwracalne, bezpośrednie	długoterminowe, bezpośrednie, pośrednie
<b>WODY</b>	chwilowe, pośrednie	długoterminowe, bezpośrednie, pośrednie
<b>POWIETRZE</b>	chwilowe, bezpośrednie	długoterminowe, bezpośrednie,
<b>FLORA I FAUNA</b>	krótkoterminowe, nieodwracalne, bezpośrednie	długoterminowe, pośrednie
<b>KRAJOBRAZ</b>	krótkoterminowe, bezpośrednie	długoterminowe, bezpośrednie
<b>DOBRA KULTURY</b>	chwilowe, pośrednie	długoterminowe, pośrednie
<b>FORMY OCHRONY PRZYRODY</b>	krótkoterminowe, pośrednie	długoterminowe, bezpośrednie, pośrednie

Charakterystyka typów oddziaływań na środowisko realizacji i funkcjonowania projektowanych form zabudowy.

RODZAJ ODDZIAŁYWANIA	WYSTĘPOWANIE	
	FAZA REALIZACJI	FAZA FUNKCJONOWANIA
<b>Bezpośrednie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zmiany ukształtowania terenu,</li> <li>• wzrost poziomu hałasu związany z pracami budowlanymi, ruchem maszyn budowlanych,</li> <li>• wzrost emisji spalin,</li> <li>• ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przyrost terenów zurbanizowanych,</li> <li>• wzrost wytwarzanych odpadów i ścieków, zanieczyszczeń z systemów grzewczych,</li> <li>• nasilenie emisji spalin i hałasu komunikacyjnego,</li> <li>• wprowadzenie zieleni urządzonej – zmiana składu</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>wylesienia, wyłączenia z użytkowania rolnego</li> </ul>	gatunkowego
<b>Pośrednie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>powstawanie odpadów w trakcie prac</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ekspansja komunikacji w nowo zainwestowanych terenach</li> </ul>
<b>Wtórne</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>brak występowania</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zwiększenie liczby użytkowników terenu</li> </ul>
<b>Skumulowane</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>jednocześnie występujące oddziaływania bezpośrednie w terenach przylegających równolegle realizowanych inwestycji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>oddziaływanie inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w terenach przylegających,</li> </ul>
<b>Krótkoterminowe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wzrost poziomu hałasu, emisji spalin, pylenia sypkich materiałów budowlanych,</li> <li>wytwarzanie odpadów budowlanych,</li> <li>zmiany ukształtowania terenu w trakcie prac,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>brak występowania,</li> </ul>
<b>Długoterminowe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej,</li> <li>wylesienia, wyłączenia z użytkowania rolnego,</li> <li>zmiany ukształtowania terenu,</li> <li>dolesienia,</li> <li>zastąpienie zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych zielenią urządzoną i leśną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wzrost powierzchni terenów zurbanizowanych,</li> <li>wzrost wytwarzanych odpadów i ścieków, zanieczyszczeń z systemów grzewczych,</li> <li>zwiększenie zapotrzebowania na wodę,</li> <li>nasilenie emisji spalin i hałasu komunikacyjnego,</li> <li>ubytek powierzchni biologicznie czynnych,</li> <li>zastąpienie zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych zielenią urządzoną</li> </ul>
<b>Stale</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zmiany ukształtowania terenu,</li> <li>zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej,</li> <li>wyłączenia z użytkowania rolnego,</li> <li>wylesienia,</li> <li>dolesienia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wzrost powierzchni terenów zurbanizowanych,</li> <li>wzrost wytwarzanych odpadów i ścieków, zanieczyszczeń z systemów grzewczych,</li> <li>nasilenie emisji spalin i hałasu komunikacyjnego,</li> <li>ubytek powierzchni biologicznie czynnych, lasów</li> <li>wprowadzenie zieleni urządzonej, izolacyjnej, dolesień</li> </ul>

#### Oddziaływania wpływające na:

- różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie powinna stworzyć zagrożenia dla świata roślin i zwierząt. Ustalenia Studium uwzględniają i kontynuują założenia przyjęte w poprzednich opracowaniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Budzów oraz w obowiązujących na terenie gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Inwestycje będą mogły być realizowane w terenach przeznaczonych do zainwestowania lub już zagospodarowanych na małych powierzchniach. Ograniczono możliwość rozpraszania zabudowy. Nowe tereny wyznaczono w granicach zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej, co ograniczy możliwość ingerencji w siedliska cenne przyrodniczo. Istniejące siedliska mogą zostać zubożone lub zlikwidowane na bardzo małych obszarach. Projekt wprowadza zmiany na ok. 1,1% powierzchni gminy. Bezpośrednia ingerencja nie dotyczy siedlisk cennych przyrodniczo w obszarze

regionalnych korytarzy ekologicznych, które zostały wykluczone z terenów inwestycji. Zachowane zostaną regionalne korytarze ekologiczne obejmujące zalesione pasma górskie okalające Gminę oraz lokalne korytarze, które stanowią dolinki cieków wraz z otuliną biologiczną. W granicach lokalnych korytarzy ekologicznych cieków nie dopuszczono realizacji zalesień, utrzymano tereny rolne i zieleni nieurządzonej. W terenach nowych inwestycji zabudowy mieszkaniowej i usługowej istniejące siedliska zostaną zubożone lub zlikwidowane. Wprowadzone zostaną nowe gatunki roślin na terenach biologicznie czynnych obszarów zainwestowanych. Wylesienia wynikające ze zmian wprowadzonych projektem zmiany obejmą ok. 7 ha lasów. W granicach otuliny rezerwatu „Las Gościbia” utrzymano istniejące formy zagospodarowania zgodnie z ustaleniami planu ochrony rezerwatu.

- ludzi

Wstąpi oddziaływanie bezpośrednie krótkotrwałe w trakcie realizacji inwestycji wynikające z prac budowlanych nasilenie hałasu, emisji spalin, pyłów. Funkcjonujące zgodnie z określonymi zasadami w Studium obszary nie powinny wywoływać odczuwalnych skutków na terenach przylegających. Realizacja zmian przyczyni się do zaspokojenia potrzeb społecznych.

- zwierzęta i rośliny

Skutkiem długoterminowym będzie utrzymanie różnorodności świata roślin i zwierząt przy ograniczeniu zasięgu terytorialnego wskutek zainwestowania terenów rolnych, głównie w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych. Zmiana nie wpłynie na ograniczenie zasięgu terytorialnego siedlisk. Zachowana zostanie ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych cieków oraz regionalnych korytarzy ekologicznych zlokalizowanych w najwyższej położonych, zalesionych częściach Gminy.

- wodę

Nastąpią oddziaływania pośrednie, krótkotrwałe w trakcie wykonywania prac budowlanych. Faza użytkowania realizowana zgodnie z zasadami gospodarki wodno-ściekowej określonej w Studium oraz projektowanymi inwestycjami z zakresu kanalizacji winna skutkować trwałą poprawą stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Utrzymanie dobrej jakości wód podziemnych i powierzchniowych ma szczególne znaczenie ze względu na funkcjonujące ujęcia wód do celów pitnych.

- powietrze

W fazie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkotrwałe, odwracalne, o bardzo ograniczonym zasięgu. Funkcjonowanie zabudowy będzie skutkowało oddziaływaniem stałym, na dotychczasowym poziomie lub mniejszym wynikającym z zastosowania zasad ochrony powietrza zapisanych w projekcie Studium.

- powierzchnia ziemi i krajobraz

Sama realizacja zabudowy przewidzianej w projekcie spowoduje oddziaływanie na powierzchnie ziemi o charakterze bezpośrednim, krótkoterminowym, nieodwracalnym. Oddziaływania te będą nieznaczne w obszarach, gdzie nastąpi dogęszczenie zabudowy. Zasadnicze w miejscach zastąpienia obszarów rolniczych terenami zurbanizowanymi. Nie planuje się wprowadzania nowych zwartych obszarów zabudowy mieszkaniowej lub usługowej o powierzchni co najmniej 4 ha. Funkcjonujące tereny, na których zostaną zrealizowane budynki zgodnie z wprowadzonymi zasadami nie będą źródłem dodatkowych ponadnormatywnych oddziaływań. Funkcjonujące nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, będą źródłem oddziaływań stałych o niskim natężeniu. Oddziaływania te mogą ulegać kumulacji w obszarach o podobnym oddziaływaniu.

Zmiany krajobrazu wynikać będą z intensyfikacji zabudowy, będą miały charakter stały. Realizacja zmian nie spowoduje ingerencji w walory krajobrazowe gminy, zachowane zostaną obowiązujące wskaźniki i parametry zabudowy.

- klimat

Nie wystąpią trwałe zmiany w topoklimacie. Inwestycje wynikające z realizacji zmiany Studium pozostaną bez wpływu ze względu na ich bardzo mały zakres i powierzchnię oraz rozproszenie oraz brak potencjalnych oddziaływań na środowisko. Wzrośnie powierzchnia terenów obejmujących grupę powierzchni pokrytych budynkami. Równocześnie utrzymane zostaną znaczne powierzchnie lasów, które wpływają korzystnie, łagodząco na warunki topoklimatu.

klimat akustyczny

Wystąpi wzrost uciążliwości w miejscu inwestycji w fazie jej realizacji. Funkcjonowanie nie przyczyni się do zmian warunków akustycznych.

- zasoby naturalne

Zagospodarowanie zgodne z zasadami określonymi w Studium nie powinno wpłynąć na jakość zasobów środowiska. W wyniku projektowanej zmiany wzrośnie powierzchnia terenów w użytkowaniu i zagospodarowaniu antropogenicznym, które jest oddziaływaniem trwałym i nieodwracalnym. Nadal lokalnie eksploatowane będą zasoby wód z lokalnych ujęć. Prowadzone będzie wydobywanie piaskowców użytkowanych jako kamienie drogowe i budowlane ze złóż: Palcza, Palcza II, Palcza III, Harbutowice. Występujące złoża podlegają ochronie prawnej. Ich eksploatacja jest możliwa na podstawie otrzymanych koncesji. Zgodnie z zapisami Studium należy zachować dotychczasowy sposób zagospodarowania złóż.

- zabytki, dobra materialne

Obiekty o wartościach zabytkowych i dobra materialne pozostaną trwale chronione. Realizacja i funkcjonowanie zmiany Studium zgodnie z założeniami projektu i przepisami odrębnymi powinno pozostać bez wpływu na obiekty chronione zlokalizowane na terenie gminy.

Zabytek wpisany do rejestru zabytków wraz z otoczeniem, obiekty o wartościach zabytkowych wpisane do gminnej ewidencji zabytków wraz z wyznaczonymi strefami ochrony konserwatorskiej, stanowiska archeologiczne pozostaną trwale chronione zgodnie z zapisami. Dla obszarów tych ustalono odrębne zasady działania mające na celu poprawę stanu technicznego, estetyki i warunków zamieszkania.

## **11. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.**

Objęty analizą projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzowie nie zawiera rozwiązań alternatywnych. W trakcie prac nad projektem dążono do wyboru rozwiązań optymalnych uwzględniające wymagania środowiskowe jak i potrzeby gospodarcze i społeczne mieszkańców. W terenie objętym analizą nie są planowane inwestycje mogące zawsze negatywnie oddziaływać na środowisko, których lokalizacja wymagałaby opcji kilku wariantów, a ich lokalizacja wynikałaby bezpośrednio z ustaleń Studium. Projekt zmiany Studium jest zgodny z podstawowymi zasadami ochrony przyrody. Zapisy planu ograniczają rozwiązania planistyczne umożliwiające lokalizację inwestycji mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko lub inwestycji mogących stwarzać konflikty lub kolizje z wymogami ochrony środowiska.



## 12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów określono zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, wyznaczono granice obszarów chronionych. Studium respektuje i kontynuuje ustalenia przyjęte w poprzednich opracowaniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Budzów oraz w obowiązujących na terenie gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Kierunki postępowania sformułowano odpowiednio dla poszczególnych stref, tj. strefy zabudowy mieszkaniowej, strefy zabudowy usługowej, strefy aktywności gospodarczej, strefy infrastruktury komunikacyjnej, strefy systemów infrastruktury technicznej, strefy zieleni i wód powierzchniowych, strefy rolniczej.

Dla całego obszaru wprowadzono zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Zasady dopuszczenia przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zostaną ustalone na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wytuczono główne cele polityki ochrony i kształtowania oddziaływań, którymi są:

- 1) w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej dotyczą w zakresie ogólnym:
  - objęcia stałą ochroną wszystkich obiektów i elementów zabytkowych, które z racji posiadanej rangi historycznej i wartości winne być zachowane dla następnych pokoleń, ze zwróceniem szczególnej uwagi na tradycyjną zabudowę drewnianą najbardziej zagrożoną ze względu na zły stan techniczny i wyburzenia powodowane przez realizację nowych obiektów,
  - zachowania ich naturalnego otoczenia, tj. zarówno układów i założeń urbanistycznych jak i zieleni towarzyszącej,
  - właściwego wykorzystania obiektów zabytkowych w dostosowaniu do aktualnych potrzeb w sposób nie kolidujący z ich charakterem i stanowiący zagrożenia dla konstrukcji i substancji kulturowej,
  - przestrzegania zasad ochrony stanowisk archeologicznych zgodnie z ustalonymi przepisami odrębnymi stanowiącymi uwarunkowania dla inwestowania w rejonie ich występowania,
  - opracowania dokumentacji historycznych dla poszczególnych zespołów i obiektów zabytkowych jako podstawy dla kreowania nowej, przebudowywanej i dostosowywanej do współczesnych wymogów istniejącej zabudowy.

Ponad to ustalono następującą ochronę obiektów wpisanych na listę gminnej ewidencji zabytków:

- zakaz likwidacji kapliczek, krzyży, figur przydrożnych i sąsiadującej z nimi zieleni,
- dla kapliczek, krzyży i figur przydrożnych i nagrobków obowiązują: utrzymanie istniejącej formy, detalu architektonicznego obiektu, a także w przypadku renowacji zastosowanie materiałów dostosowanych do pierwotnego wykończenia, w przypadku przebudowy drogi dopuszcza się przeniesienie obiektu,
- nakaz konserwacji, restauracji, rewitalizacji powyższych obiektów oraz pielęgnacji zieleni z nimi sąsiadującej,
- nakaz zachowania historycznych cech stylowych budynków w szczególności: gabarytów i formy, geometrii dachu, detali architektonicznych i podziału architektonicznego elewacji (rozmiar, kształt i rozmieszczenie otworów),
- zakaz nadbudowy budynków zabytkowych.

Wyznaczono strefy konserwatorskie wraz z odpowiednim zakresem ochrony, tj.:

- strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmująca obiekt wpisany do Rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego wraz z otoczeniem, w tym: kościół parafialny

p.w. Świętej Trójcy w Bieńkówce (nr rej. A-435/86 z dnia 19.08.1986 r. (B) [A-678/M]) oraz dom parafialny, drewniany z 1937 r. usytuowany w sąsiedztwie kościoła,

- strefę pośredniej ochrony konserwatorskiej w Jachówce, obejmującą ochroną obiekty sakralne, w tym kościół p.w. Serca Pana Jezusa z 1938 r.,
- strefę pośredniej ochrony konserwatorskiej w Palczy, obejmującą ochroną obiekty sakralne, w tym kościół p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych z 1932 r.

Sformułowano zasady postępowania w wyznaczonych strefach. W strefach obowiązuje:

- całkowita ochrona istniejącej substancji zabytkowej,
- konserwacja i rewaloryzacja obiektów kubaturowych,
- utrzymanie historycznego przebiegu układu komunikacyjnego oraz kształtu istniejących działek,
- poprawienie wyglądu estetycznego istniejącej bezstylowej zabudowy współczesnej,
- zakaz nadbudowy i rozbudowy obiektów zabytkowych,
- zakaz wprowadzania nowych inwestycji (zabudowy).

Na rysunku Studium zaznaczono stanowiska archeologiczne. Dla zapewnienia możliwości prowadzenia obserwacji archeologicznej i zabezpieczenia terenu wokół stanowisk archeologicznych wyznaczono strefy obserwacji OW.

2) dla terenów objętych obszarami szczególnego zagrożenia powodziowego wprowadzono następujące ustalenia:

- zakaz wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią,
- obowiązek stałego utrzymania drożności koryt cieków i kanałów oraz ograniczenia do minimum ilości przeszkód mogących utrudnić spływ wielkiej wody, szczególnie w pobliżu obiektów mostowych.

3) dla terenów zagrożonych występowaniem ruchów osuwiskowych wprowadzono:

- zakaz lokalizacji nowej zabudowy na osuwiskach aktywnych i okresowo aktywnych,
- ograniczenie zabudowy na osuwiskach nieaktywnych oraz terenach zagrożonych ruchami masowymi,
- w przypadku lokalizowania nowej zabudowy na terenach objętych osuwiskami nieaktywnymi oraz obszarem osuwania się mas ziemnych przed lokalizacją inwestycji musi zostać wykonana dokumentacja geologiczno-inżynierska.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej położnych w granicach osuwisk aktywnych i okresowo aktywnych obowiązuje:

- utrzymanie istniejącej zabudowy bez możliwości jej rozbudowy i nadbudowy,
- zakaz realizacji nowej zabudowy.

Dla terenów położonych w granicach osuwisk nieaktywnych oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi przy budowie lub rozbudowie budynków należy uwzględnić występowanie niekorzystnych zjawisk geologicznych.

**W celu ograniczenia lub eliminacji negatywnych oddziaływań na elementy środowiska ustalono w projekcie Studium stosowne wymagania w zakresie:**

Ochrona powietrza:

- budowę systemu zaopatrzenia w gaz,
- stosowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła (gaz, olej opałowy, węgiel wysokokaloryczny o niskiej zawartości siarki i popiołu, energia elektryczna, kolektory słoneczne)

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych:

- utrzymanie istniejącej sieci kanalizacyjnej oraz jej rozbudowę obejmującą zabudowany obszar gminy,
- docelowe oprowadzanie ścieków do projektowanej oczyszczalni ścieków w miejscowości Budzów,

- o utrzymanie i budowę indywidualnych oczyszczalni ścieków dla obszarów położonych poza istniejącą i projektowaną siecią kanalizacyjną oraz poza zwartą zabudową.

#### Ochrona gruntów:

- o usuwanie odpadów komunalnych przez ich zbiórkę i wywóz poza obszar gminy;
- o docelowe skanalizowanie znacznej części obszaru gminy.

#### Ochrona lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych:

Ponadto działania na rzecz ochrony korytarzy ekologicznych obejmują:

- o ochronę i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych;
- o ochronę dolin rzecznych przed zabudową obiektami kubaturowymi;
- o kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz ograniczenie możliwości zainwestowania korytarzy ekologicznych uwidocznionych na rysunku Prognozy (zał. nr 1),
- o utrzymanie zadrzewień towarzyszących ciekom wodnym bez możliwości zalesiania przylegających obszarów rolnych i zieleni nieurządzonej,
- o umożliwienie realizacji nowych zadrzewień i terenów zieleni urządzonej;
- o utrzymanie terenów łąk,
- o nie zmieniono sposobów zagospodarowania terenów obowiązujących w otulinie rezerwatu „Las Gościbia” ustalonych w obowiązujących dokumentach planistycznych.

#### Ochrona wartości krajobrazu przyrodniczego:

- o zachowanie właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego;
- o ograniczanie rozproszenia budownictwa poprzez lokalizację nowej zabudowy w obszarze zwartej struktury funkcjonalno – przestrzennej;
- o określenie wskaźników urbanistycznych dla poszczególnych obszarów rozwojowych.

#### **Przyjęto wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych stref porządkowania i rozwoju zabudowy**

Strefa/obszar	Maksymalna pow. zabudowy	Minimalna pow. biologicznie czynna	Maksymalna wysokość budynków
	%	%	m
Strefa zabudowy mieszkaniowej			
<b>M</b>	40	35	11
<b>MU</b>	50	25/30	12
<b>ML</b>	30	40	11 jednorodzinnych, 8 letniskowych
Strefa zabudowy usługowej			
<b>UP</b>	60	20	15 za wyj. dominant
<b>U</b>	50	25	15
<b>UK</b>	50	20	ustalenia na etapie mpzp
Strefa sportowo – rekreacyjna i turystyczna			
<b>US</b>		5	ustalenia na etapie mpzp
<b>UT</b>	50	25	12
<b>L</b>	25	60	8
Strefa aktywności gospodarczej			

<b>PU</b>	60	20	15
<b>PE</b>		5	
Strefa systemu infrastruktury komunikacyjnej			
<b>Ks,Kp</b>		5	
Strefa systemu infrastruktury technicznej			
<b>W,K,T</b>		5	
Strefa rolnicza			
<b>R,R1</b>	40	50	

Określając wskaźniki zabudowy w szczególności wysokość zabudowy, wyeliminowano możliwość realizacji nowych obiektów stanowiących dominaty ingerujące w krajobraz. Wprowadzono zakaz realizacji nowej zabudowy w obrębie terenów lasów (za wyjątkiem obiektów związanych z gospodarką leśną), dolesień, wód powierzchniowych zadrzewień i zieleni nadrzecznej oraz terenów rolnych (R, R1 za wyjątkiem związanej z gospodarstwem rolnym).

#### Ochrona gleb i rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- o ochrona najwartościowszych w skali gminy zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed zmianą sposobu użytkowania,
- o przeciwdziałanie degradacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- o zachowanie i utrzymanie wartości produkcyjnej terenów rolnych,
- o przeciwdziałanie rozpraszaniu zainwestowania nierolniczego i rozdrobnieniu w gruntach rolnych,
- o dla terenów R obowiązuje zakaz lokalizacji nowej zabudowy nie związanej z gospodarstwem rolnym za wyjątkiem sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej,
- o zachowanie zieleni będącej obudową cieków i miedz.

#### Utrzymanie i ochrona różnorodności biologicznej:

##### Ochrona lasów realizowana przez:

- o utrzymanie i ochronę dotychczasowego leśnego przeznaczenia gruntów poprzez wyłączenie gruntów spod zabudowy,
- o uzupełnienie drzewostanu,
- o prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzenia lasów,
- o prowadzenie jakiegokolwiek działalności przy zachowaniu przepisów szczególnych dla lasów,
- o w strefie ZL obowiązuje zakaz zabudowy za wyjątkiem obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej,
- o zachowanie trwałości lasów poprzez: naturalne dolesienia, ochronę środowiska glebowego, ochronę zasobów wodnych w lasach, korzystanie z rodzimego materiału nasiennego i sadzonkowego, utrzymywanie produkcyjnej zasobności w lasach wykorzystywanych gospodarczo, dbałość o stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów,
  - o stworzenie możliwości realizacji nowych zalesień.

#### Ochrona przed hałasem:

- o ochrona akustyczna terenów mieszkaniowych polega na przeciwdziałaniu powstawaniu konfliktów przestrzennych, wynikających z narażenia na oddziaływanie hałasu terenów chronionych przed hałasem w rozumieniu ustawy prawo ochrony środowiska, poprzez wyznaczenie nowych terenów chronionych w obszarach o korzystnym klimacie akustycznym,
- o nieprzekraczaniu dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla nowo powstających obiektów.

Obszary cenne przyrodniczo podlegają ochronie na podstawie przepisów odrębnych, tj.:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020, poz. 55).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017, poz. 1161 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2020, poz. 310).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2020, poz. 6).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2019 poz. 868 z późn. zm.).

Główną rolę w procesie zapobiegania i ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko i ludzi spełnia prawidłowa lokalizacja nowych terenów zabudowy względem istniejących terenów zarówno chronionych jak i uciążliwych. Ważna jest ochrona terenów o szczególnych wartościach przyrodniczych przed możliwością zainwestowania jak również ochrona nowo wyznaczonych terenów mieszkaniowych przed uciążliwym sąsiedztwem (np.: hałas, ponadnormatywne emisje). W analizowanym projekcie Studium uwzględniono istniejące zagospodarowanie, projekt skorygowano zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem. Nowe tereny zabudowy wyznaczono głównie w terenach dotychczas użytkowanych rolniczo. W celu ochrony terenów mieszkaniowych przed narażeniem na nadmierny hałas i emisją spalin oraz pyłów, wyznaczono je w oddaleniu od głównego źródła uciążliwości w tym obszarze, tj. drogi wojewódzkiej. Wprowadzono zakaz lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Przyjęto, że zasady dopuszczenia przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zostaną ustalone na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia projektu ograniczają ingerencję w środowisko, ale nie przewidują rozwiązań, które w pełni eliminowałyby negatywne oddziaływanie na środowisko.

### **13. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko.**

W projekcie Studium nie przewidziano lokalizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Do inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w projekcie należą: eksploatacja złóż piaskowców użytkowanych jako kamienie drogowe i budowlane, planowane wylesienia i dolesienia, obiekty dopuszczone w terenach US (kemping, hotel), sieci infrastruktury drogowej, wodno – kanalizacyjnej i gazowej.

### **14. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień Studium**

W przypadku braku realizacji projektu zagospodarowanie terenu realizowane byłoby zgodnie z obowiązującym Studium i miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw. Utrzymane zostałyby dotychczasowe zasady funkcjonalno - przestrzenne. Ich wpływ na środowisko przyrodnicze przedstawiono w punkcie „Ocena stanu i funkcjonowania środowiska”. Brak nowych inwestycji zapewniłby utrzymanie powierzchni terenów otwartych. Częściowo ograniczona byłaby presja inwestycyjna i towarzyszące jej uciążliwości na tereny w użytkowaniu przyrodniczym. Istniejące zagospodarowanie nie powinno powodować pogarszania się stanu środowiska, ale też ograniczyłoby dalszy rozwój gminy.

### **15. Wnioski końcowe**

1. Podsumowując można stwierdzić, że projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budzów obejmuje podstawowe ustalenia w zakresie określającym:

- funkcje obszaru,

- parametry rozwoju struktury przestrzennej,
- zasady ochrony środowiska,
- zamierzenia o charakterze proekologicznym.

2. Oceniany projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje naruszenia równowagi przyrodniczej na obszarze opracowania ani też ujemnych skutków dla zdrowia ludzi.

Projekt Studium zapewnia:

- warunki do utrzymania i poprawy standardów środowiskowych warunków życia,
- możliwość realizacji priorytetów gospodarczych,
- ochronę gminnego systemu przyrodniczego,
- warunki dla ochrony zieleni otwartej oraz terenów leśnych,
- ochronę przed inwestycjami mogącymi pogorszyć stan środowiska,
- ochronę obiektów mających znaczenie historyczne, kulturowe.

Projekt ten realizuje cele ekologiczne, którymi są: poprawa jakości powietrza atmosferycznego, ochrona wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona i zachowanie bioróżnorodności regionu, ochrona krajobrazu i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Podejmuje próbę zachowania równowagi pomiędzy potrzebą ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, a potrzebą realizacji priorytetów gospodarczych.

Uwzględniono zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, w szczególności poprzez utrzymanie zwartej struktury funkcjonalno – przestrzennej w obszarze gminy, ochronę dolin potoków oraz ochronę lasów. Wprowadzane zmiany w Studium nie będą miały negatywnego wpływu na środowisko. Nie spowodują intensyfikacji obserwowanych zjawisk negatywnie wpływających na stan środowiska takich jak: zabudowa obiektami kubaturowymi ciągów ekologicznych, rozpraszanie zabudowy pogorszenia stanu środowiska przejawiającego się wzrostem zanieczyszczeń powietrza w sezonie grzewczym, nasilającego się hałasu.

Wprowadzane zmiany nie będą elementami wpływającymi na występowanie kolizji przestrzennych wynikających z położenia obszaru objętego projektem zmiany Studium w terenach o walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Wyjątek stanowią niewielkie obszary zabudowy produkcyjno – usługowej wyznaczone w obszarze narażonym na zalanie wodami powodziowymi. Nie nastąpi zmiana w ocenie oddziaływania na środowisko analizowanego projektu zmiany Studium w stosunku do projektu pierwotnego.

## 16. Streszczenie

Potrzeba sporządzenia opracowania określanego prognozą oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisów ustawy „O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.”

Prognoza ma na celu wykazanie, czy przyjęte w projekcie rozwiązania uwzględniają przedsięwzięcia niezbędne dla zapobiegania powstawaniu zagrożeń środowiska, czy spełniają one swoją rolę oraz w jakim stopniu realizacja ustaleń studium może oddziaływać na środowisko. Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy jest sprawdzenie, czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Projektem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego objęto tereny gminy Budzów w granicach administracyjnych.

Przedmiotem ustaleń Studium jest rozszerzenie terytorialne obszarów o funkcjach już występujących na tym terenie. Celem wprowadzanej zmiany było uporządkowanie struktury przestrzennej Gminy. Wyznaczenie dodatkowych terenów dla rozwoju zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług, rekreacji indywidualnej, usług, produkcyjno –

usługowej oraz usprawnienie funkcjonalne terenów komunikacji. Ponadto wprowadzono zasięgi złóż, ustalając na obszarach złóż zakaz nowej zabudowy.

Zgodnie z podziałem na jednostki fizyczno – geograficzne (J. Kondrackiego -1998 r) objęty projektem obszar położony jest w: prowincji - Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem, podprowincji - Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionie - Beskidy Zachodnie, mezoregionach - Beskid Makowski. Rzeźba terenu jest bardzo urozmaicona o cechach fluwialno – denudacyjnych. Głównymi formami rzeźby są doliny cieków oraz wzniesienia międzydolinne. Obszar gminy położony jest na terenie jednostki geologicznej Karpat Zewnętrznych (fliszowych). Teren narażony jest na występowanie zjawisk osuwiskowych.

Gmina hydrograficznie położona jest w zlewni rzeki Skawy. Przecinająca teren opracowania rzeka Paleczka wraz z dopływami, mają charakter potoków górskich o dużych spadkach, często głęboko wciętych w teren, o zróżnicowanej wielkości przepływów w dużym stopniu uzależnionej od warunków atmosferycznych. Obszary narażone na podtopienia występują w dolinie Paleczki i odcinkach ujściowych jej dopływów.

Gmina wg regionalizacji klimatycznej E. Romera znajduje się w Krainie Pogórza Wielicko-Przemyskiego o typie klimatu górskiego i podgórskiego. Najkorzystniejsze warunki klimatyczne wynikające z wyższego poziomu usłonecznienia, a tym samym wyższych średnich temperatur występują na stokach o nachyleniu południowym.

Do zasobów przyrodniczych gminy Budzów podlegających ochronie należą: powierzchnie lasów, w tym lasy państwowe w zarządzie Nadleśnictwa Sucha pełniące funkcje lasów ochronnych glebo- i wodochronnych, użytki rolne położone na glebach klas III w kompleksach o powierzchni powyżej 0,5, wody powierzchniowe i podziemne, w tym fliszowy użytkowy poziom wód podziemnych ujmowany na potrzeby zaopatrzenia w wodę wraz z wodami powierzchniowymi i podziemnymi chronionymi na podstawie Ustawy Prawo Wodne, pomnik przyrody - lipa drobnolistna, udokumentowane złoża surowców skalnych – piaskowców, obszar położony w otulinie rezerwatu „Las Gościbia”.

Na terenie gminy znajduje się jeden obiekt wpisany do Rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego, którym jest kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy (nr rej. A-435/86 z dnia 19.08.1986 r. (B) [A-678/M]). Ponadto w gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest 51 zabytków nieruchomych. Są to głównie kapliczki, krzyże, figury, nagrobki, kaplice, kościoły, dom parafialny, budynki mieszkalne drewniano-murwane. Na terenie gminy Budzów zlokalizowanych jest 28 zarejestrowanych stanowisk archeologicznych.

Jakość środowiska uzależniona jest od poziomu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych, klimatu akustycznego. W strefie małopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych następujących substancji: dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10 i B(a)P w pyłe PM10 oraz pyłu zawieszonego PM 2,5. Wody Skawy i Paleczki charakteryzowały się umiarkowanym stanem/potencjałem ekologicznym wód.

Na opracowywanym terenie wyróżniono krajobrazy o różnym stopniu stabilności: dużym - obejmującym kompleksy leśne, średnim - obejmującym łąki, zadrzewienia, małym - obejmującym zbiorowiska synantropijne sadów i pól, bardzo małym - obejmującym tereny zainwestowane.

Realizacja ustaleń planu może spowodować oddziaływanie na środowisko w związku z rozszerzeniem terytorialnym istniejących już funkcji, głównie mieszkaniowych, mieszkaniowo – usługowych, usługowych i produkcyjno – usługowych, kosztem głównie terenów rolnych, wzrostem ilościowym wytwarzanych ścieków bytowo-gospodarczych, odpadów stałych, rosnącą niską emisją pyłowo-gazową do atmosfery punktową i liniową.

Przeanalizowano przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko i długoterminowe oraz znaczące na środowisko będące efektem realizacji rozwiązań planu.

W ustaleniach projektu planu uwzględniono wymagania wynikające z potrzeb ochrony środowiska dotyczące głównie ochrony wartościowych terenów przyrodniczych: lasów, dolin rzek oraz wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, powietrza. Przestrzeganie przepisów ustanowionych w projekcie planu powoduje eliminację zagrożeń dla środowiska i zdrowia ludzi.

Zaobserwowane problemy ochrony środowiska w obszarze objętym planem dotyczą następujących zjawisk:

- tendencji do zabudowy obiektami kubaturowymi ciągów ekologicznych dolin rzek,
- presji inwestycyjnej na tereny dotąd otwarte, ograniczenie powierzchni terenów pozostających w użytkowaniu rolnym,
- odłogowania gruntów, sukcesji leśnej,
- konieczności ochrony areału oraz ciągłości terenów leśnych i terenów zieleni będących elementami korytarzy ekologicznych,
- pogarszającego się stanu środowiska przejawiającego się wzrostem zanieczyszczeń środowiska (powietrza w sezonie grzewczym, zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych z powodu braku kanalizacji),
- braku sieci infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- ograniczeń wynikających z występowania terenów zagrożonych występowaniem ruchów masowych,
- pogorszającymi się warunkami klimatu akustycznego.

Analizowany projekt Studium obejmuje podstawowe ustalenia w zakresie określającym: funkcje obszaru, parametry rozwoju struktury przestrzennej, zasady ochrony środowiska, zamierzenia o charakterze proekologicznym, nie zawiera rozwiązań alternatywnych. Nie powinien spowodować naruszenia równowagi przyrodniczej na obszarze opracowania, ani też ujemnych skutków dla zdrowia ludzi. Można stwierdzić, że zakres przewidywanych przekształceń środowiska spowodowanych realizacją ustaleń planu mieścić się będzie w dopuszczalnych granicach.